Gyvenimas

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms

Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

Nr. 69 (10322) * 2020 m. rugsėjo 16 d., trečiadienis

Kaina – 0,45 Eur

Laba diena Šiandien – mėnulio delčia, nuo ketvirtadienio – jaunatis. Saulė teka 6 val. 51 min., leidžiasi 19 val. 37 min. Dienos ilgumas 12 val. 46 min.

Vardadieniai: šiandien – Eufema, Eufemija, Kornelija, Kornelijus, Kornelis, Liaudvilas, Liaudvilė, Liaudvyda, Liaudvydas, Liaudvydė, Pimė, rytoj – Hildegarda, Pranas, Pranė, Pranius, Pranys, Singailas, Singailė, Sinotas, Sinotė, Sintautas, Sintautė, penktadienį – Minas, Minbartas, Minbartė, Minbutas, Minbutė, Minė, Minga, Mingailas, Mingailė, Mingas, Stefa, Stefanija.

Rugsėjo 16 – Tarptautinė ozono sluoksnio apsaugos diena.

Kodėl „gerovės valstybės“ idėja kelia abejonių? 2 p.

„Žiburio“ gimnazijos kiemelyje atidengta Atminimo lenta

Pandemijos pasekmėms švelninti žemės ūkyje – įvairios pagalbos priemonės 3 p.

Kaip įrodyti pieno supirkimo kainą 4-6 p.

Nemunėlis 5 p.

Prienų Turguje 6 p.

„Atminimo ženklas – visai Lietuvai, visoms motinoms...“

8 p.

Laisvės kovotojų Lukšų šeimos atminimą saugo ir Veiverių skausmo kalnelis.

Lietuvai dar reikia žemės ūkio...

Ir darbymetis, ir koronaviruso diktuojamos sąlygos įnešė pataisų ir į Prienų ūkininkų sąjungos tarybos veiklą. Nuo ankstyvo pavasario sprendimus dažniausiai priiminėdavę nuotoliniu būdu, praėjusį penktadienį tarybos nariai buvo susirinkę Veiveriuose.

„Metų ūkio“ konkurse – dėmesys jauniems ūkininkams

Vienas iš posėdžio darbotvarkėje įrašytų klausimų buvo dėl tradicinio „Metų ūkio“ konkurso. Nors COVID-19 ir koreguoja renginių organizavimą, bet nutarta tradiciją tęsti, tik kiek pakoreguojant jo eigą. Konkurse dalyvaujantys ūkininkai galės pasirinkti: ar pakviesti komisiją susipažinti su ūkiu vietoje, ar pateikti iliustruotą nuotraukomis savo ūkio aprašymą.

O konkurse šiemet kviečiami dalyvauti per pastaruosius penkerius metus Prienų ūkininkų sąjungos gretas papildę jaunieji ūkininkai (iki 35 metų). Žinoma, konkurse gali dalyvauti jo kriterijus atitinkantys ir ne Ūkininkų sąjungos nariai. Pasak Prienų ūkininkų sąjungos pirmininko **Martyno Butkevičiaus**, džiugina kiekvieno jauno žmogaus noras ir pastangos rinktis žemdirbio kelią: nesvarbu, ar jis kuriasi tuščioje vietoje, ar grįžta į senelių, tėvų ūkį su naujomis jo modernizavimo bei plėtros idėjomis. Tokius sumanymus planuoja įgyvendinti ir dauguma iš dvylikos šiemet Sąjungos nariais tapusių jaunų ūkininkų.

Priešprieša gilėja

Atsiųsta susipažinti neužilgo vyksiančio Lietuvos ūkininkų sąjungos tarybos posėdžio darbotvarkė, Veiveriuose susirinkusių mūsų krašto ūkininkų atstovus paskatino ir gilesnei diskusijai apie situaciją žemės ūkyje.

Visų pirma, dėl perspektyvos. Ūkininkai nori ir, pasak jų, turi žinoti, kokia bus mokesčių politika, o ne gyventi tarsi „ant parako statinės“, laukiant, kada ir koks mokestis bus padidintas ar įvestas naujas. Neramu ir dėl vis didėjančios priešpriešos tarp miesto ir kaimo, o dabar jau ir tarp pačių ūkininkų bei žemdirbių savivaldos organizacijų. Tarybos nario **Ovidijaus Drūlios** nuomone, prisideda ir diskusijos dėl išmokų „lubų“, ir kažkada priimtas Pieno įstatymas, suskirstęs pieno gamintojus į didelius ir mažus, ir įstatymų bei įvairių tvarkų priėmimas, nepasitarus su žemdirbiais, kuriems teks pagal juos gyventi ir dirbti.

Pokalbio metu diskutuota ir apie žaliąjį paketą, mulčiavimo ypatumus, rengiamas melioracijos įrengimų priežiūros įstatymų pataisas, būsimas DNR paramos lėšų dalybas, perteklinius tikrintojų reikalavimus. Ūkininkų nuomone, tikrai nenormalu, kad tikrintojai po jų laukus gali vaikščioti net be šeimininkų. Kaip ir tai, kad prisidengiant Briuselio direktyvomis ūkininkai neretai įsukami į labai sudėtingą biurokratijos karuselę. Pasirodo, kad kartais įvairių popieriukų labiau reikia Lietuvos nei Europos Sąjungos institucijų valdininkams.

Bet nepaisant esančios įtampos, kylančių neaiškumų, žemdirbių įvaizdžio menkinimo, visuomet buvę aktyvūs Prienų krašto ūkininkai nepraranda vilties, kad Lietuvai dar reikia žemės ūkio.

Posėdžio pertraukos metu Prienų ūkininkų sąjungos tarybos nariai taip pat susitiko su vietos kunigais – Veiverių Šv. Liudviko parapijos klebonu **Kęstučiu Vosyliumi** ir Pažėrų Švč. Jėzaus širdies bažnyčios klebonu **Kazimieru Skuču**. K. Skučas buvo ir ūkininkų gidu, apžiūrint jo rūpesčiu ir iniciatyva neseniai atidarytą Veiverių Rimorystės muziejų, kuriame sukaupta daug eksponatų, menančių ir ūkininkavimo tradicijas Lietuvoje.

Ramutė Šimukauskaitė

Ūkininkų dėmesiui!

Kviečiame rajono jaunus ūkininkus (iki 35 m.) dalyvauti konkurse „Metų ūkis“ 2020. Norintieji dalyvauti turi registruotis iki 2020-09-20 el. paštu *prienailus@gmail.com* arba kreiptis į žemės ūkio specialistą seniūnijoje.

Organizatoriai: Prienų rajono savivaldybė, Prienų Ūkininkų Sąjunga, Gyvenimas, Lietuvos Žemės Ūkio Konsultavimo Tarnyba

„Mano indėlis į čempionų sėkmę – kuklus...“

Šis rugsėjis man pirmas, kai esu laisva po 59 - erių pedagoginio darbo metų, iš jų dvidešimt devynerius metus mėgavausi savo pomėgiu – lauko tenisu, kuris man buvo ir hobis, ir gyvenimo būdas, ir darbas.

Atslūgus jauduliui po atsisveikinimo su Prienų kūno kultūros ir sporto centro bendruomene, už man parodytą dėmesį ir pagarbą nuoširdžiai dėkoju Prienų rajono savivaldybės merui Alvydui Vaicekauskui, už gražią atsisveikinimo popietę – Prienų KKSC direktoriui Audroniui Deltuvai, direktoriaus pavaduotojai Kristinai Sukockytei ir visam kolektyvui.

Ačiū laikraščių „Gyvenimas“ ir N.Gėlupis“ redakcijoms už dėmesį ir ilgametį bendradarbiavimą, už objektyvią ir laiku paskelbtą informaciją Prienų krašto žmonėms.

Esu laiminga, kad ištesėjau sau duotą nerašytą pažadą baigus studijas puoselėti tenisą gimtajame mieste – Prienuose.

Dėkoju buvusiai Prienų sporto mokyklos direktoriaus pavaduotojai Aldonai Ivanauskienei, kuri tuometiniam direktoriui Valdemarui Vaitiekūnui pritarus, 1989 m. pakvietė mane į sporto mokyklą dirbti teniso trenere su visa grupe mokinių, kuriuos buvau subūrusi ir mokiau savarankiškai visuomeniniais pagrindais.

Per 29 darbo metus Prienų sporto mokykloje bei Kūno kultūros ir sporto centre suteikiau teniso pagrindus daugiau nei dviem šimtams Prienų miesto ir rajono mokinių. Pirmaisiais darbo metais entuziazmas buvo didžiulis, bet sporto bazė buvo labai menka. Daugelį metų teko žaisti ant betoninės dangos, kurią patys ir su Prienų teniso klubo rėmėjų (Prienų miškų urėdijos, UAB „Prienų duona“, Stakliškių midaus gamykla, Prienų butų ūkis, Prienų „Doleta“ ir kt.) pagalba remontuodavome.

Todėl labai džiaugiuosi, kad Prienų rajono savivaldybė, meras A.Vaicekauskas šiuo metu skiria deramą dėmesį Prienų miesto gražinimui ir sportinės bazės stiprinimui. Tenisininkų vardu dėkoju už puikias teniso aikšteles. Prienų „Ąžuolo“ progimnazijos direktorei Irenai Tarasevičienei dėkinga už galimybę treniruotis mokyklos sporto salėje.

Dėkoju savo pirmiesiems tenisininkams Gvidui ir Kęstučiui Sabeckiams už aukso medalius, 1998 m. iškovotus komandinėse jaunių varžybose po trejų mokymosi pas mane metų. Ačiū už pagarbą, aukso medalį man, pirmajai jų trenerei, skirtą už jaunių komandos parengimą, nors auklėtiniai jau lankydavo papildomas treniruotes. Dėkoju jų tėvams už vaikų skatinimą, visapusišką paramą (korepetitorius ir kt.), jų pastangų dėka Gvidas daug kartų pelnė Lietuvos teniso čempiono vardą, tapo treneriu, įkūrė teniso mokyklą.

Trenerio darbą pasirinko ir daugiau buvusių mano mokinių. Tarp jų – Dominykas Jurkus, kuris tobulinosi ir dirba Londone, ir kt. Mano indėlis į jų sėkmę – pradinis mokymas – yra kuklus. Nors jis labai svarbus, bet rezultatus, tolimesnę sėkmę lemia tobulinimasis ir kruopštus darbas.

Dėkoju buvusiems KKSC tenisininkams Tautvydui Mikušauskui, Urtei Tamošiūnaitei, Aleksandrai Sulžickaitei ir kitiems, kurie ne vienerius metus sėkmingai atstovavo Prienams Lietuvos mokyklų žaidynėse.

Džiaugiuosi ne tik tais, kurie pasiekė aukštesnių rezultatų, bet ir tais, kuriems tenisas tapo laisvalaikio ir sveikos gyvensenos dalimi. Dauguma buvusių mokinių nepamiršta ir, tikiuosi, nepamirš šio gražaus, patrauklaus žaidimo. O dabar, kai Prienuose veikia tokios puikios sporto aikštelės, turiu vilties, kad KKSC pritrauks naujų teniso trenerių ir tęs teniso mokymą, į treniruotes kvies mokinius ir jaunimą. To linkiu iš visos širdies.

Pagarbiai
Angelė Kačergytė-Redeckienė

Nuomonė

Rytas STASELIS

Kodėl „gerovės valstybės“ idėja kelia abejonių?

Prezidentas Gitanas Nausėda, praėjusią savaitę duodamas interviu žinių agentūros Baltic News Service (BNS) vyr. redaktoriui Vaidotui Beniušiui, sakė, esą jo komandoje yra rengiamas išsamus „gerovės valstybės“ koncepcijos turinio sąvadas. Atsižvelgdamas į tai, kaip Seimo rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų programų nuostatos panašės į kol kas mįslingą „gerovės valstybės“ konceptą, šalies vadovas žada rinktis, kurias politines jėgas po rinkimų skatins burti būsimąją Lietuvos vyriausybę.

Pasakyta buvo ne tokiais žodžiais, bet esmę aš supratau būtent taip. Juoba p. Nausėda manding ne itin korektiškai pabrėžė, kad jis, skirtingai nuo pirmtakų, siekiąs būti aktyvus šalies vidaus politikoje. Gerai, jeigu tai – tik korektiškumo problema, o ne atvira insinuacija. Nes visi Lietuvos prezidento pareigas ėję politikai be išimties stengėsi būti aktyvūs tvarkydami mūsų vidaus reikalus. Galbūt tik patyrė įvairių problemų: kažkam trūko valios, kažkam – įsivaizduojamų konstitucinių įgaliojimų, kažkam – patyrusios komandos, kažkam – sąžinės.

Tačiau apsisprendimas 2019 m. prezidento kampanijos pagrindinį – „gerovės valstybės“ – lozungą pagaliau pripildyti turiniu yra sveikintinas. Nes pats lozungas pamažu tampa nuvalkiotas, juo naudojasi visi, kas netingi, o turinio ligi šiol kaip ir nebuvo. Išskyrus gal keletą tarsi probėkšmais prezidento pateiktų įsivaizduojamų parametrų. Apie pensijas, mažiausias algas ir bendrojo vidaus produkto per valstybės biudžetą perskirstomą dalį. Kita vertus, koncepcijos „pripildymas turiniu“ turi ir tam tikrų grėsmių. Kyla rizika: kas bus, jeigu prezidentūroje suformuluoti „gerovės valstybės“ siekiniai nepatenkins dalies p. Nausėdos rėmėjų? Vien dėl to, kad jų lūkesčiai buvo kitokie. Ir vėliau, kuria nors proga išgirdę apie gerovę ir valstybę liks kurti.

Tą proga prisimenu pavyzdį mūsų kaimynijoje Rytuose. Jokios abejonės – jis netinka tiesiog pažodžiui, tačiau aš neabejoju, kad nuo 1994 m. tapęs nepriklausomos Baltarusijos prezidentu Aliaksandras Lukašenka manė kuriąs tam tikros gerovės valstybę. Ir tą koncepciją rėmė neabejotinai diduma tos šalies visuomenės. Išsaugoti sovietinius simbolius, sovietinius pramoninius milžinus („kitaip, nei tai įvyko, pvz., Baltijos šalyse, Lenkijoje), rinkas Rusijoje, sustabdyti organizuotą nusikalstamumą, pasiekti, kad miestų gatvėse vyrautų švara. Už lyg ir neaukštą kainą – visuomenė turėjo atsisakyti laisvės siekių ir pretenzijų abejoti pasirinkta politine linija. Nedaug baltarusių tąsyk protestavo. Net ir tuomet, kai ta šventa proga dingo kai kurie p. Lukašenkos politiniai oponentai, o po kiekvienų eilinių rinkimų tardymo izoliatoriai ir kalėjimai pasipildydavo Baltarusijos vadovo konkurentais. Iš tikrųjų tai, ką Baltarusijoje stebime dabar, yra p. Lukašenkos kurtos „gerovės valstybės“ pabaiga. Ne tik dėl masinių protestų ir represijų lygia greta, bet pirmučiausiai dėl žlungančios ekonomikos.

2009 m. Baltarusijos valdžia organizavo pirmąjį dviejų dienų „pressturą“ Lietuvos žurnalistams, kuriame teko dalyvauti ir man. Pirmąją dieną buvome nuvežti į Užsienio reikalų ministeriją, kur galėjome net užduoti keletą klausimų vienam departamento vadovo lygio pareigūnui. Vėliau – ekskursijos į atnaujintas Nesvyžiaus ir Miro pilis (tesiseilioja tie litvinai, matydami, kurioje geografinėje vietoje yra tikroji Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didybė), Gardiną, kuriame posėdžiavo Abiejų Tautų Respublikos Seimas.

Antrąją turo dieną buvo šiek tiek ekonomikos. Ekskursija į specialių mašinų gamybos įmonių grupę „Amkodor“. Vietos vadybininkų skundai apie tai, kokia yra prasta verslo aplinka Lietuvoje dėl korupcijos (buvo investuota į įmonę Lygialaukio kaime Vilniaus rajone), stebint ratinių ekskavatorių baletą, kurio kulminacija – ekskavatoriaus kaušu uždaryta degtukų dėžutė. Nors buvo ir vienas kitas bambantis palydovas, kurie, šiek tiek nutuokdami apie verslą ir ekonomiką, atvirai pasakojo, kad nepaisant įsigytos modernios vakarietiškos technikos, žmonių įmonėje galėtų būti bent 20 proc. mažiau: „darbą, kurį šiandien dirba dešimt darbuotojų, galėtų atlikti aštuoni, tačiau įmonė privalo išlaikyti įdarbintą valstybinės ideologijos instruktorių, taip pat vieną kitą „reikalingą žmogų“.

Dar buvo viena konferencija Gardino laisvojoje ekonominėje zonoje, kur lietuvių žurnalistų retoriškai klausė, kodėl mūsų mėsos gamintojai dešrų žarnas perka Pakistane (taip buvo teigiama), o ne kaimynijoje – vos už valstybinės sienos. Ir praktiškai jokio dėmesio jau tada įžymiam baltarusiškam informacinių technologijų sektoriui. Ir nė vieno atsakymo apie tai, kodėl baltarusiški pinigai turi tiek daug nulių (tai buvo dar ligi paskutinės Baltarusijos rublio denominacijos), arba kodėl toje šalyje muitininkai terorizuoja tarptautinius vežėjus, sovietinio stiliaus prekybcentriuose prekiaujama konfiskuota „kontrabanda“, o planuojamos pajamos iš kontrabandos yra įrašytos atskira eilute į valstybės biudžetą.

Todėl visai nepageidauju, kad lietuviškas „gerovės valstybės“ lozungas taptų valstybės ideologija. Tokie dalykai apsaldo įvairaus plauko prisitaikėlius bei padlaižius, siekiančius aklo prezidentūros palankumo bet kokia kaina. Vardan jo anie gali nuveikti itin daug.

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos informuoja, kad 2020 m. spalio 5 d. 14 val. numatomas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos penktosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos posėdis, kuriame bus svarstomi Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vietos (44098), Prienų r. sav., Sūkurių k., Šilavoto NKVD-MGB būstinės pastato (44177), Prienų r. sav., Šilavoto k., Antano Radušio g. 17, nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktų projektai. Su projektais galima susipažinti *https://dangulys.kpd.lt/public/2020-10-05-vt5*

„Žiburio“ gimnazijos kiemelyje atidengta Atminimo lenta

Rugsėjo 11 d. „Žiburio“ gimnazijos kiemelyje prie paminklo partizanams buvo iškilmingai atidengta atminimo lenta, skirta šios gimnazijos mokiniams ir mokytojams, pokario metais žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Trimis salvėmis buvo pagerbtas atminimas daugiau nei keturių dešimčių žiburiečių, kurių pavardės įrašytos šioje granito plokštėje ar bus įamžintos kitais atminties ženklais. Nuskambėjo gimnazijos bendruomenės parengta muzikinė – literatūrinė kompozicija, svečių sveikinimai, klebono Vaidoto Labašausko malda, pašventinant paminklinę lentą.

Memorialinė plokštė pastatyta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Prienų rajono savivaldybės pastangomis, idėjos autorius – buvęs „Žiburio“ gimnazijos fizikos mokytojas, teisininkas Audrius Narvydas. Architektai – Algis Vyšniūnas ir Robertas Bardauskas.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Seminare administracijų direktoriai aptarė aktualius klausimus

Rugsėjo 10–11 d. vyko seminaras savivaldybių administracijų direktoriams „COVID-19 poveikis savivaldybėms: vadovo vaidmuo, finansai, komunalinių paslaugų organizavimas“. Seminare, kurį organizavo Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA), dalyvavo ir Prienų rajono savivaldybės direktorė Jūratė Zailskienė.

Sveikinimo žodį tarė LSA prezidentas, Jonavos rajono savivaldybės meras **M. Sinkevičius** bei Birštono savivaldybės merė **N. Dirginčienė**.

Seminaro metu buvo skaitomi pranešimai ir diskutuojama apie biudžetų formavimą bei būtinybę didinti savivaldybių savarankiškumą. Dabartinė pinigų skolinimosi politika labai riboja savivaldybių galimybes skolintis ir įgyvendinti svarbius sprendimus, kaip, pavyzdžiui, visuomeninių pastatų renovaciją, kelių tvarkymą ir pan.

Vyriausybės kanceliarijos patarėja dr. **N. Kazlauskienė** pristatė naujojo finansinio laikotarpio investavimo galimybes ir gaires. Naujuoju laikotarpiu bus galimybė dalyvauti projektuose, įgyvendinant inovatyvios, žalesnės ekonomikos, socialiai teisingos Europos tikslus, ypač bus akcentuojama regionų bendradarbiavimas įgyvendinant projektus.

Labai daug aštrių diskusijų sukėlė ir Aplinkos apsaugos ministerijos planuojami pokyčiai komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaroje. Seime jau pateiktas parengtas projektas, pagal kurį nuo 2021 metų atliekų kainą gyventojams turėtų skaičiuoti Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Aptartos ir su pakuočių tvarkymu susijusios problemos. Pakuočių tvarkymo organizacijos vėluoja su apmokėjimu vežėjams, nevykdo privalomųjų įsipareigojimų, neprisiima atsakomybės. Tai pat yra aktuali problema ir neteisingai rūšiuojantys gyventojai, kurių neatsakingumas didina paslaugos kainą visiems vartotojams.

Posėdžiavo Keleivių ir mokinių vežiojimo koordinavimo komisija

Rugsėjo 9 d. vyko mero pavaduotojos L. Jakinevičienės vadovaujamos Prienų r. savivaldybės keleivių ir mokinių vežiojimo koordinavimo komisijos posėdis, kuriame svarstyti 4 klausimai.

Komisija pritarė Išlaužo pagrindinės mokyklos bei r. Stakliškių gimnazijos prašymams sudaryti sąlygas vaikų vežiojimui į ugdymo įstaigas, suderino Prienų r. savivaldybės švietimo įstaigų mokyklinių autobusų maršrutų ir įvairiais autobusais vežamų mokinių sąrašus.

Posėdyje komisija taip pat svarstė Savivaldybės vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų maršruto Nr. 14 Šeimos klinika–Poliklinika–Civ. kapinės tvarkaraštį, tačiau jis dar bus tikslinamas ir paskelbtas vėliau.

Pandemijos pasekmėms švelninti žemės ūkyje – įvairios pagalbos priemonės

Pirmoji koronaviruso banga, pavasarį apėmusi visą pasaulį, neaplenkė ir mūsų šalies žemės ūkio. Pandemijos pasekmes pajutę žemdirbiai džiaugiasi, kad jas švelnina valstybės parama. Iš valstybės biudžeto pagalbos sulaukė produkcijos tiekėjai, žemdirbiai ir perdirbėjai. Be to, taikoma ne tik finansinė pagalba, bet ir kitos situaciją lengvinančios priemonės.

Labiausiai nukentėjo perdirbėjai

Žemės ūkio ministras Andrius Palionis, apžvelgdamas COVID-19 pasekmių lengvinimo priemones žemės ūkyje, yra sakęs, kad blogiausias scenarijus nepasitvirtino – per pirmąją koronaviruso pandemijos bangą pavyko išvengti itin didelių ekonominių nuosmukių. Žemės ūkiui pagelbėjo ir tai, kad perdirbimo sektorius pirmosios koronaviruso bangos metu atrado racionalius sprendimus ir puikiai susitvarkė su pandemijos iššūkiais bei išvengė viruso protrūkių įmonėse.

Vis tik pandemijos pasekmių, paveikusių žemės ūkį, neišvengta, todėl Žemės ūkio ministerijos užduotis buvo padėti įveikti sunkumus, pajamų netektis. Labiausiai nukentėjo perdirbėjai, nes pandemijos laikotarpiu užsidarė nemaža dalis aukštos pridėtinės vertės produktų eksportavimo rinkų. Be to, sumažėjo ir eksportuojamų produktų kainos. Žemės ūkio ministerija informavo, kad Vyriausybė, siekdama sumažinti koronaviruso pasekmes, skyrė 165 mln. eurų paramos ūkininkams ir žemės ūkio produkcijos perdirbėjams. Parama buvo skaičiuota pagal sektorių gamybos pajėgumus, identifikuojant ir kainų kritimo lygį.

Paramos gavėjų sąrašas – įvairus

Žemės ūkio ministerijos pagalbos patyrusiems nuostolių dėl COVID-19 epideminės situacijos mechanizmas, žemės ūkio ministro A. Palionio teigimu, parengtas diskutuojant ir tariantis su socialiniais partneriais, maisto gamybos ir perdirbimo pramonės atstovais. Valstybės pagalba skiriama pieno ūkiams, galvijų augintojams, kiaušinių, vištienos, kiaulininkystės, daržininkystės ūkiams, į pagalbos gavėjų sąrašą nepapuola tik grūdinių kultūrų augintojai.

Nemažai Lietuvos gamintojų produktų, pavyzdžiui, pienas, yra greitos realizacijos produktai. Tad juos gaminantys ūkininkai būna įspausti į kampą ir sutinka parduoti savo produkciją ir už žemesnę kainą. Todėl ir valstybės parama dėl pandemijos pasekmių pirmiausia pasiekė pieno gamintojus: už balandžio ir gegužės mėnesių pajamų netektis dėl koronaviruso pandemijos poveikio jie sulaukė 18,5 mln. eurų. Rugsėjo pabaigoje pieno gamintojus turėtų pasiekti išmokos už vasaros mėnesius – 19,2 mln. eurų.

Parama neaplenkė ir galvijų laikytojų: už galvijus, parduotus šių metų balandžio–birželio mėnesiais, buvo išmokėta beveik 2,5 mln. eurų. Paraiškos už kitus šios pagalbos teikimo laikotarpius bus renkamos spalio 1–15 d. (už antrąjį pagalbos teikimo laikotarpį) ir gruodžio 1–4 d. (už trečiąjį pagalbos teikimo laikotarpį).

Už kiaulę – 30 eurų

Laikinoji parama teikiama ir kiaulių augintojams, patyrusiems neigiamą COVID-19 protrūkio poveikį. Žemės ūkio ministerija informuoja, kad pirmine žemės ūkio produktų gamyba užsiimantiems kiaulių laikytojams, 2020 m. balandžio–lapkričio mėn. pardavusiems kiaules ir patyrusiems nuostolių, bus iš dalies kompensuotos prarastos pajamos. Pagalbos dydis atitinkantiems nustatytus reikalavimus – 30 eurų už vieną kiaulę.

Paraiškos pagalbai gauti teikiamos trimis etapais. Pirmasis jau įvyko rugpjūčio mėnesį, kiti du numatomi spalio ir gruodžio mėnesiais. Paraiškos teikiamos rajono, kuriame registruota kiaulių laikytojo valda, savivaldybei: nuo spalio 1 d. iki spalio 15 d. (įskaitytinai) – už kiaules, parduotas per antrąjį pagalbos teikimo etapą, nuo gruodžio 1 d. iki gruodžio 4 d., (įskaitytinai) – už kiaules, parduotas per trečiąjį pagalbos teikimo etapą.

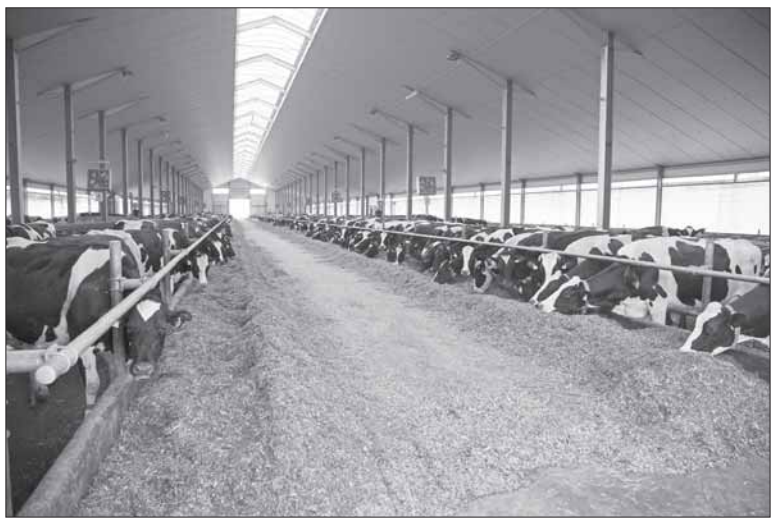

Parama padės atsitiesti ir galvijų laikytojams: už parduotus gyvulius jiems jau išmokėta 2,5 mln. eurų. Ričardo Pasiliausko nuotrauka

Paspirtis – lengvatinės paskolos

Žemės ūkio ministerija informuoja, kad ūkiams išsilaikyti, pagerinti savo situaciją padeda ir lengvatinės paskolos, joms jau skirta 40 mln. eurų. Šia pagalba gali pasinaudoti kaimo vietovėje veikiantys ūkio subjektai, užsiimantys pirmine žemės ūkio produktų gamyba, žemės ūkio kooperatyvai (taip pat ir perdirbimui bei prekybai), akvakultūros produktų gamintojai.

Lengvatinės paskolos teikiamos iki trejų metų, o jų palūkanos – tik nuo 0,1 proc. vienerių metų laikotarpiui mažoms įmonėms ir iki 0,69 proc. trejiems metams didelėms įmonėms.

Žemės ūkio paskolų garantijų fondas skelbia, kad jau galima kreiptis dėl lengvatinių paskolų, kurios bus teikiamos iki gruodžio 31 d. per atrinktus finansų tarpininkus. Pagrindinis kriterijus, norint gauti lengvatinę paskolą, – paramos prašantys subjektai praėjusių metų gruodžio 31 d. neturėtų būti laikomi sunkumų patiriančiais. O tie, kurių pajamos krito dėl pandemijos ir jie susidūrė su likvidumo problemomis, galės kreiptis į Žemės ūkio paskolų garantijų fondo šiuo metu atrenkamus finansų tarpininkus ir gauti lengvatinę paskolą iki 1 mln. eurų. Žemės ūkio ministerijos duomenimis, atliekant vertinimą, ūkio subjektai nurodė, jog paskolos poreikis galėtų siekti 200 tūkst. eurų. Kreipiantis dėl paskolos, ūkio subjektai turi užpildyti paraišką ir aiškiai nurodyti, kokioms reikmėms jie skolinasi, ar tai būtų darbo užmokesčio apmokėjimas, ar trumpalaikio turto įsigijimas, ar kitos apyvartinės lėšos.

Gali kreiptis dėl vienkartinės išmokos

Švelnindama karantino padarinius, Vyriausybė parengė įvairių pagalbos priemonių dirbantiems pagal darbo sutartis ir savarankiškai, taip pat verslui, netekusiems darbo, šeimoms su vaikais, pensinio amžiaus gyventojams bei neįgaliesiems, tačiau iki šiol smulkieji ūkininkai negalėjo pasinaudoti jokia paramos forma.

Dar vasarą Seimas priėmė Užimtumo įstatymo pataisas, kuriomis nutarta skirti vienkartinę arba periodinę 200 eurų išmoką smulkią žemės ūkio veiklą vykdantiems asmenims, jeigu jie Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino laikotarpiu atitiks įstatyme nustatytas sąlygas. Žemės ūkio ministerija informuoja, kad smulkieji ūkininkai, kurių ūkis iki 4 EDV, jau gali kreiptis vienkartinės arba periodinės išmokos už karantino laikotarpį. Prašymus bus galima pildyti iki pat gruodžio 11 dienos. Dėl išmokų reikia kreiptis į savivaldybės administraciją pagal deklaruotą gyvenamąją vietą, o išmokėtos jos bus iki šių metų pabaigos.

Supaprastintos priemonės

Lengvatinės paskolos ir finansinė parama – ne vienintelė valstybės pagalba švelninant pandemijos pasekmes. Buvo taikoma ir kitokių lengvatų. Žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į susiklosčiusią situaciją ir žemdirbiams kylančias problemas, parengė paramos, teikiamos pagal Kaimo plėtros programą, supaprastinimus dėl COVID-19 grėsmių bei pasekmių mažinimo. Šie supaprastinimai labai svarbūs visiems, besinaudojantiems šios programos priemonių parama.

Daugelis pakeitimų yra susiję su administravimu: sumažinta patikrų, projektų, kurie yra baigti ir jau pervesti pinigai, fizinės patikros nukeltos vėlesniam laikui, taip pat iki 80 proc. padidinti avansiniai išmokėjimai, taikomi papildomi šaukimai ir kaimo plėtros programai, ir verslo pradžiai kaimo vietovėse.

Programoje – nauja priemonė

Rugsėjo pradžioje Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (KPP) įgyvendinimo stebėsenos komitetas pritarė KPP papildymui nauja priemone – „Išimtinė laikina parama ūkininkams ir mažoms bei vidutinėms įmonėms, kuriuos ypač paveikė COVID-19 krizė“. Perskirsčius programos biudžetą, naujai priemonei įgyvendinti skirta 33,1 mln. eurų.

Naujos KPP priemonės tikslas – padėti COVID-19 krizės paveiktiems ūkininkams, fiziniams asmenims, mažoms ir labai mažoms įmonėms, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą kaimo vietovėje.

Jų ekonominė situacija pablogėjo ir finansinis poveikis tęsiasi ilgiau negu karantino laikotarpis. Priemone siekiama prisidėti prie Lietuvos žemės ūkio ir maisto sektoriaus gamybos potencialo išsaugojimo.

Užs. Nr. 48

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Geri patarimai

Kaip paruošti ir džiovinti uogas, vaisius ar grybus, norint ilgiau pasimėgauti jų skoniu ir teikiamais vitaminais?

Džiovinimas – tai pats patikimiausias, vienas paprasčiausių ir populiariausių konservavimo būdų, kurį renkasi norintys ilgiau išsaugoti vasaros derlių. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba primena, kad džiovinamame produkte vandens koncentracija mažėja palaipsniui iki ribos, kuriai esant susidaro nepalankios sąlygos mikroorganizmams augti, vystytis ar daugintis, todėl džiovinti produktai gali būti ilgiau išsaugomi, galima sukaupti jų atsargų ir tinkamai laikant išsaugoti iki kito sezono.

Džiovinti ruošiamų uogų, vaisių ar grybų specialistai rekomenduoja neplauti – pakanka kruopščiai nuvalyti, apipjaustyti, jeigu reikia, nulupti, o jei, pavyzdžiui, grybai per dideli – perpjauti perpus arba supjaustyti griežinėliais. Svarbiausia taisyklė – džiovinti tik sveikus ir kokybiškus, nepernokusius, nepasenusius, neperaugusius produktus.

Kartais uogos ar vaisiai gali būti nešvarūs, žemėti arba perkami iš nepažįstamo prekeivio, tad tokiu atveju prieš džiovinimą jie turi būti kruopščiai nuplauti tekančiu geriamuoju vandeniu bei gerai nusausinami ar padžiovinami, kad išgaruotų perteklinė drėgmė.

Uogas, vaisius, grybus, prieskonius ar daržoves namų sąlygomis džiovinti galima specialiuose buitiniuose džiovintuvuose ar orkaitėje, pritaikius tinkamą (ne aukštesnę kaip 45–55 °C temperatūrą). Kai kurias daržoves (paprikas, česnakus ir kt.) galima išdžiovinti sudėjus į padėklus ant šildomų radiatorių. Vasarą džiovinti galima ir pavėsyje ar palėpėje ant švaraus popieriaus (jokiu būdu nenaudoti senų laikraščių, žurnalų) ar ant medinio lygaus padėklo subėrus plonu sluoksniu džiovinamą žaliavą. Džiovinamą žaliavą reikia dažnai vartyti, taip pat laikyti apsaugotą nuo tiesioginių saulės spindulių bei nuo kenkėjų: vabzdžių, musių ir t. t.

Prieskoninių augalų, kurie turi eterinių aliejų, nereikėtų džiovinti aukštesnėje kaip 40 °C temperatūroje, nes aukštesnėje temperatūroje suirtų ar degraduotų jų veikliosios maistinės medžiagos (eteriniai aliejai išgaruotų, fermentai suirtų ir netektų savo aktyvumo, vitaminų liktų tik pėdsakai). Tuo tarpu kietoms, stambioms uogoms, morkoms ar obuolių skiltelėms išdžiovinti reikalinga aukštesnė – 70 °C džiovinimo temperatūra.

Grybus iki 40 °C įkaitintoje orkaitėje reikėtų džiovinti tam tikrą laiką, tada juos apvertus ir pamaišius dar tiek pat laiko palikti orkaitėje. Vėliau galima padidinti temperatūrą iki 50–60 °C ir džiovinti dar tam tikrą laiką, priklausomai nuo dujinio įrenginio ypatumų (su įjungtu ventiliatoriumi ar be jo). Svarbu visą džiovinimui skirtą laiką laikyti praviras orkaitės dureles. Kokybiškai išdžiovinti grybai turi būti švelnios, aksominės faktūros, šiek tiek lenktis paspaudus, bet netrupėti.

Pramoniniu būdu džiovinami vaisiai, kad būtų toliau apsaugoti nuo pajuodavimo, apdorojami antioksidantais – sieros anhidridu, sulfitais, todėl prieš vartojimą tokius džiovintus vaisius ar uogas būtina nuplauti.

Džiovintiems produktams nereikia ypatingų laikymo sąlygų, svarbu, kad laikymui skirtoje patalpoje būtų sausa ir vėsu, produktai būtų tinkamai supakuoti, kad jų nepasiektų augalinės kandys bei tiesioginiai saulės spinduliai. Geriausias būdas ilgai išlaikyti džiovintus gardumynus – juos supakuoti į sandarias popierines dėžutes, popierinius ar medvilninius užrišamus ar užspaudžiamus maišelius, uždaras dėžutes ar tamsaus stiklo stiklainius. Visiškai netinkama vieta džiovintų grybų ar obuolių, kriaušių ar erškėtuogių „girliandas“ laikyti pakabintas virtuvėje, nes ten bus didelė galimybė greitai įsiveisti kenkėjams, „pagauti drėgmę“ ar kitaip sugadinti gerą ir mitybiniu požiūriu vertingą maisto produktą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos informacija

Žemės ūkis

Kaip įrodyti pieno supirkimo kainą

Šalies pieno gamintojams vadovaujantis Pašventupio kaimo ūkininkas Jonas Vilionis akcentuoja, kokia svarbi žmogui maisto nepriklausomybė. Ką valgysime, jeigu koronavirusas nesitrauks, o žemdirbiai, atsisakę kiaulių, bus išpardavę ir karves? Rajone pieno ūkius puoselėja kantrūs sodiečiai, prisidurdami pajamų augindami javus, teikdami agrarines paslaugas, parduodami namų cecheliuose perdirbtą pieno produkciją ūkininkų turguose arba internetinėse parduotuvėse. Valstybė, anot J. Vilionio, motyvuodama laisvąja rinka, nesutinka būti arbitru, kokia pieno kainos dalis turėtų atitekti gamintojui, kokia – perdirbėjui, o kokia – prekybininkui. „Panašu, jog pastarasis šalyje vadovauja paradui," – sako J. Vilionis. Jo teigimu, vadinamasis Pieno įstatymas nuo liepos 1 d. neveikia, žaliavos supirkimo kainos tebėra vienos mažiausių tarp Europos Sąjungos šalių, žemdirbiai karves išparduoda kaimynams, pieno perdirbimo įmonės trečdalį žaliavos įsiveža. Visais atvejais nukenčia ne tik ūkininkas, bet ir valstybė. To dar negana: Lietuvos pienininkų asociacija „Pieno centras" pasiūlė pakeisti pieno supirkimo taisykles (bazinių rodiklių pieną pakeisti natūraliu), tuomet vidutinė pieno supirkimo kaina šalies statistikoje galėtų padidėti penktadaliu. Neseniai į Vyriausybę kreipėsi šalies pramonininkai, reikalaudami dar kartą persvarstyti Seimo rudens sesijoje numatytą priimti Pieno įstatymą, įsigilinant į socialinių partnerių (bet ne ūkininkų) pastabas. J. Vilionis pataria rajono ūkininkams (karvių laikytojams), parduodantiems pieną perdirbimui, įsigilinti į pieno žaliavos gamybos kaštus ir motyvuoti supirkėjui kainos sandarą. „Būkime pieno pardavėjai, o ne pieno statytojai, kaip iki šiol", – pataria šalyje žinomas pienininkas.

Ar bereikia pieno?..

„Šalies pieno gamintojai, bent didžioji jų dalis, dėl tokios kainų skaičiavimo rokiruotės stipriai nukentėtų, – įsitikinęs Lietuvos nacionalinio pienininkystės komiteto (LNPK) pirmininkas dr. **Edvardas Gedgaudas**, – tačiau pieno perdirbimo įmonių atstovų pasiūlyta mintis verčia galvoti apie pieno ūkio strategiją, kokio pieno reikia vartotojui, ir ką gali pasiūlyti ūkininkai, jų verslo partneriai".

Vienas rajono ūkininkas, per metus parduodantis 500 t pieno (4,19 proc. riebalų ir 3,32 proc. baltymų), dėl „Pieno centro" siūlomos naujos kainų skaičiuotės per tą laikotarpį sako prarasiantis apie 16 proc. lėšų (daugiau nei 30 tūkst. Eur).

„Bazinius pieno rodiklius Žemės ūkio ministerija patvirtino 1998 m., – primena Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos (LSMU VA) doc. dr. **Saulius Tušas**, – skaičiuojant pieno žaliavos kainą, buvo nustatyta 3,4 proc. riebalų ir 3 proc. baltymų. Ūkininkai, pieno gamintojai buvo motyvuojami rūpintis galvijų sveikatingumu, priežiūra, šėrimu, nes nuo to priklausė pieno sudėtis ir kokybė, atitinkamai ir kaina. Pakeitus kainos skaičiavimo metodiką, tokio stimulo neliktų".

LSMU VA mokslininkų duomenimis, karvių pieno cheminę sudėtį sudaro 82,7–90,7 proc. vandens, 9,3–17,3 proc. sausųjų medžiagų, 2,7–7,0 proc. riebalų, 2,0–5,0 – baltymų, 4,0–5,3 proc. pieno cukraus (laktozės) , 0,5–1,0 proc. mineralinių medžiagų. Iš minėtos sudėties baltymus sudaro kazeinas (1,8–4,5 proc.), albuminai (0,2–0,7 proc.), globulinai (0,05–0,15 proc.), kiti baltymai (0,05–0,2 proc.).

Asociacijos „Pieno centras" vadovas **Egidijus Simonis** nebe pirmą kartą tvirtina, jog valstybės nustatytus bazinius pieno baltymingumo ir riebumo rodiklius būtina priartinti prie natūralaus pieno rodiklių. Tuo pačiu dėl pieno supirkimo būtų išvengta nuolatinės popierinių ir faktinių kainų painiavos, kuri ūkininkams kyla kiekvieną mėnesį, kai superkant pieną nurodomos dvi kainos: žemesnė, perskaičiuota statistinė už bazinių rodiklių pieną, ir gerokai didesnė, kuri realiai sumokama žemdirbiui – už natūralių rodiklių pieną. Abi nurodytos kainos yra teisingos. Tik pirmoji yra išvestinė „popierinė" statistiniams duomenims kaupti, o antroji – reali, kurią supirkėjas moka ūkininkui pagal faktinius natūralius pieno riebumo ir baltymingumo rodiklius.

Pieno žaliavos metamorfozės

Pasak E. Simonio, tokio dalyko kaip „bazinis" pienas gamtoje nėra, o karvės duoda tik natūralų pieną. Bazinis pienas – tai popieriuje išvestas rodiklis, dėl kurio ir kyla įvairūs išvedžiojimai bei spekuliacijos pieno supirkimo kainų tema. Pavyzdžiui, vieną mėnesį buvo superkamas natūralus pienas, turėjęs 4,30 proc. riebalų ir 3,28 proc. baltymų, mokėta kaina – 207 Eur/t. Perskaičiavus į bazinių rodiklių (3,4 proc. riebalų ir 3 proc. baltymų), „popierinė" kaina tapo 167,4 Eur/kg, svoris – 1,2 t (vietoje natūralaus 1 t).

Pirmąjį šių metų pusmetį, pieną superkant iš stambių ūkių, natūralaus pieno riebumas siekė 4,17 proc., o baltymingumas – 3,46 proc. Atitinkamai gerokai skyrėsi ir pieno kaina: už natūralų pieną didžiausios šalies perdirbimo įmonės vidutiniškai mokėjo 319 Eur/t. Perskaičiavus į bazinių rodiklių pieną, vidutinė „popierinė" kaina siekė 254 Eur/t. Pasak „Pieno centro" vadovo, bazinių pieno sudėties rodiklių supirkimo kaina suteikia geriausią galimybę palyginti atskirų laikotarpių kainas, nes natūralaus pieno sudėtis nuolat įvairuoja, o iš skirtingo riebumo ir baltymingumo pieno pagaminamas ir skirtingas pieno produktų kiekis, tad natūraliai už aukštesnio riebumo ir baltymingumo pieną turi būti mokama aukštesnė supirkimo kaina. Tačiau neretai ūkininkai akcentuoja būtent mažesnę bazinių rodiklių kainą. Ją lygina su Europos Komisijos skelbiamomis pieno supirkimo kainomis, kurios pateikiamos pagal natūralaus pieno rodiklius šalyse narėse. Todėl lyginami nepalyginami dalykai ir spekuliuojama statistika. Išvengti popierinių ir faktinių kainų painiavos galima būtų paprastai – priartinus bazinius pieno riebumo ir baltymingumo rodiklius prie natūralaus pieno rodiklių. „Pieno centro" vadovas tvirtina, jog bazinių rodiklių priartinimas prie natūralių pieno rodiklių niekaip nepaveiktų žemdirbio gaunamos sumos už pieną, ji išliktų tokia pati ir keistųsi tik kintant rinkos sąlygoms. Esami žemi baziniai rodikliai neskatina pieno ūkių gaminti daugiau baltymų turintį pieną, kurio vertė ir vartotojams, ir perdirbėjams yra didesnė.

Pagal „Pieno centro" turimą informaciją, ES šalyse žalio pieno sudėtis skiriasi, pavyzdžiui, Nyderlanduose natūralus pienas turi 3,55 proc. baltymų ir 4,37 proc. riebalų, Vokietijoje, Lenkijoje – atitinkamai 3,4 ir 3,7, Danijoje – 3,52 ir 4,25, Latvijoje – 3,26 ir 4,10, Estijoje – 3,37 ir 3,96, Airijoje – 3,39 ir 4,10 proc. ir t. t.

Nauda žmogui ir valstybei

„Lietuvos galvijų veisėjų asociacijai priklausantieji pieno ūkiai perdirbimo įmonėms tiekia nustatytai

J.Vilioniui atrodo, kad pieno rinkoje paradui vadovauja prekybininkai.

produkcijai gaminti tinkančių savybių pieną, – pastebi dr. E. Gedgaudas, – pavyzdžiui, išskirtinės kokybės brandintam sūriui gaminti tiekiama vieno nedidelio, bet pažangaus pieno ūkio žaliava. Produktyvios Holšteinų juodmargės šeriamos specialiu racionu, iš jaunos žolės pagamintu šienainiu".

LSMU VA doc. dr. S. Tušas prisimena Gyvūnų auginimo technologijų institute su magistrantais atliktą darbą. Buvo analizuojami vieno konkretaus pieno ūkio gamybos kaštai, vertinami Holšteinų veislės karvių pieno sudėties ir kokybės rodikliai.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovės, šalyje žinomos pienininkystės sektoriaus ekspertės **Antoninos Greičiuvienės** nuomone, pienas yra vaikui augti būtinas produktas, kuris turi visas būtinas subalansuotos mitybos dalis. Pagal sudėtį pienas užima išskirtinę vietą tarp gyvūninės kilmės maisto produktų kaip idealiai subalansuotas produktas, kadangi į jo sudėtį įeina beveik visi mitybiniu požiūriu svarbūs komponentai, reikalingi organizmui augti, vystytis, atsinaujinti: visaverčiai baltymai, vertingi riebalai, angliavandeniai, mineralinės medžiagos, mikroelementai (kalcis, fosforas, kalis, magnis, cinkas, varis, jodas, fluoras, geležis, kobaltas, molibdenas), vitaminai, kitos biologiškai aktyvios medžiagos – fermentai, organinės rūgštys, hormonai, apie 200 įvairių medžiagų, reikalingų žmogaus organizmo ląstelėms atsinaujinti ir energijai gauti.

LSMU VA doc. dr. S. Tušo teigimu, pieno gamybos sektorius yra visapusiškai naudingas ne tik žmogaus gyvybei ir sveikatai, bet ir šalies ekonomikai. Skaičiuojama, jog iš panaudotų galvijams pieno gamybai pašarų gaunama apie 1,5 karto daugiau maisto medžiagų negu iš panaudotų kiaulienos gamybai, 2–2,5 karto daugiau negu kiaušinių gamybai ir 3–4 kartus daugiau negu

(Nukelta į 6 p.)

Verslas

KAUNO PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ ATVIRŲ DURŲ DIENA

Rugsėjo 23 d. 15.00-17.30 val.

Prienų kultūros ir laisvalaikio centras, konferencijų salė (Vytauto g. 35, Prienai)

Kviečiame į Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų atvirų durų dieną Prienų atstovybėje. Pristatysime rūmų veiklas ir teikiamas paslaugos, rūmų svečiai pateiks ekonomines įžvalgas ir finansavimo sprendimus Jūsų verslui.

PROGRAMA:

- **14:30-15:00 Registracija.** Pasitikimo kava
- **15:00-15:10 Sveikinimo žodis**
  Alvydas Vaicekauskas, Prienų rajono savivaldybės meras
  Zigmantas Dargevičius, Kauno PPA rūmų prezidentas
- **15:10-16:00 Kauno PPA rūmų pristatymas. Moderuoja Kauno PPA rūmų generalinė direktorė Olga Grigienė.**
  - ✓ **Atstovavimas verslo interesams: temos, aktualios Jums**
    Daiva Vyšniauskienė, Verslo atstovavimo skyriaus vadovė
  - ✓ **Bendruomenė: klubai, renginiai, Narys-nariui programa**
    Vera Mileikienė – Verslo bendruomenės skyriaus vadovė
  - ✓ **Verslo partnerių paieška užsienyje: kaip pasitelkiant Rūmų tinklus įdarbinti 3000 ekspertų daugiau 60-yje šalių?**
    Agnė Jaraitė – Tarptautinių ryšių ir protokolo skyriaus vadovė
  - ✓ **Erasmus jauniesiems verslininkams - galimybė tarptautiniams mainams. Pameistrystė**
    Greta Šimukauskaitė – Švietimo ir mokslo skyriaus specialistė

Svečiuose:

- **16:00-17:00 Pasaulio ekonomika po pirmos Covid-19 bangos. Kada tikėtis Lietuvos ekonomikos atsigavimo?**
  Aleksandras Izgorodinas – SME Finance vyriausias ekonomistas
- **Covid -19 skatinimo plano priemonės Lietuvos verslui: ką reikia žinoti.**
  Egidijus Bubelė -SME Finance pardavimų projektų vadovas
- **17:00–17:30** Diskusijos ir bendravimas prie kavos puodelio.

Registracija el. paštu roberta.azukaite@chamber.lt, tel. 8 638 55 613

Renginio partneris – Prienų rajono savivaldybė

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Prienų atstovybė norinčius sukurti savo verslą kviečia į mokymų ciklą „Verslumo skatinimas Prienuose".

Antroji mokymų tema – „Kaip įgyvendinti verslo idėją nuo nulio?"

Mokymų lektorė: **Vaida Butkuvienė** (UAB „Aurita" vadovė)

Data: 2020-09-30, nuo 09:00 iki 18:00

Vieta: Visuomenės gerovės asociacija, J.Basanavičiaus g 16, Prienai

Daugiau informacijos sužinoti bei užsiregistruoti į mokymus galite el. paštu *roberta.azukaite@chamber.lt* arba telefonu 8 638 55613.

Vietų skaičius ribotas.

Seminarų ciklas organizuojamas įgyvendinant projektą „Prienų miesto gyventojų verslumo įgūdžių ugdymas ir tobulinimas, skatinant kurti smulkųjį verslą bei steigti naujas darbo vietas". Projektas finansuojamas pagal 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu" Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas".

PR

Asmeninėse „Sodros" paskyrose – dirbantiems aktuali žinia apie pensijas

„Sodra" gyventojams jų asmeninėse paskyrose pateikė naujausius jų stažo ir pensijos apskaitos vienetų, įgytų iki šių metų liepos, duomenis. Šiemet šie duomenys atnaujinti vėliau nei įprastai dėl COVID-19 ir atidėto pajamų deklaravimo termino dirbantiems savarankiškai.

Savarankiškai dirbančių gyventojų duomenys pateikiami už paskutinį deklaravimo laikotarpį – rodomi iki 2019 metų gruodžio 31 d. įgytas stažas ir apskaitos vienetai, jeigu gyventojai jau sumokėjo įmokas už praėjusius metus.

Šiuos asmeninius gyventojų duomenis „Sodra" atnaujina kiekvieną pusmetį, kad gyventojai galėtų paprastai ir aiškiai sužinoti, kiek teisių į senatvės pensiją jie yra įgijęs. Kiekvieno asmens stažas ir apskaitos vienetai yra skirtingi ir priklauso nuo to, kiek metų žmogus dirbo ir kiek pensijų socialinio draudimo įmokų mokėjo.

Svarbu, kad dalis vyresnių gyventojų, dirbusių iki 1994 m. pradžios, gali matyti ne visą savo stažą. Taip gali būti, jeigu gyventojas „Sodrai" dar nėra pateikęs dokumentų apie stažą, įgytą sovietmečiu. Tai galima padaryti bet kada, taip pat ir skiriant senatvės pensiją, tad nerimauti nereikėtų.

Kad būtų patogiau, stažas ir apskaitos vienetai pateikiami tituliniame asmeninės gyventojų paskyros, prie kurios galima prisijungti *www.sodra.lt/gyventojui* puslapyje.

Čia pat iškarto galima matyti, ar gyventojas dalyvauja 2 pakopos pensijų kaupime bei paskaičiuoti prognozuojamos pensijos dydį. Prognozuojamos senatvės pensijos skaičiuoklė *www.sodra.lt/lt/skaiciuokles/prognozuojamos_pensijos_skaiciuokle* – vienas populiariausių „Sodros" įrankių gyventojams.

Stažas ir apskaitos vienetai svarbūs, nes nuo šių asmeninių rodiklių priklauso, kokio dydžio senatvės pensiją žmogus gaus. Metų stažas įgyjamas, jeigu gyventojas per metus sumoka (ar už jį sumokama) socialinio draudimo įmokų ne mažiau nei nuo 12 minimalių mėnesio algų (MMA). Daugiau nei metų stažo per metų įgyti nepavyks, tačiau jeigu įmokų sumokama mažiau, gali būti įgyta tik dalis metų stažo.

Tai itin aktualu gyventojams, dirbantiems savarankiškai – jų stažas bei apskaitos vienetai skaičiuojami aip pat, kaip ir visų dirbančiųjų – priklauso nuo deklaruotų pajamų ir nuo šių pajamų sumokėtų pensijų socialinio draudimo įmokų.

Vienas pensijos apskaitos vienetas skiriamas, jeigu žmogus per metus uždirbo ir sumokėjo įmokas nuo 12 vidutinių darbo užmokesčių (VDU). Uždirbus mažiau gaunama dalis apskaitos vieneto, o uždirbus daugiau ir sumokėjus daugiau pensijų socialinio draudimo įmokų – skiriama daugiau apskaitos vienetų, bet maksimali suma per metus – 5.

Sukakus senatvės pensijos amžių visi per gyvenimą įgyti stažo metai ir apskaitos vienetai sumuojami ir apskaičiuojamas pensijos dydis.

Nemunėlis

Tautvydas VENCIUS

(Ne)Tobulo gyvenimo vaizdiniai

„Norint išsiugdyti gerą literatūrinį skonį, reikia skaityti poeziją, – yra sakęs Nobelio literatūros premijos laureatas J. Brodskis. Gal būtent poezija vienus priartina prie tobulo gyvenimo, kitus paskatina atitolti nuo kasdienybės. Kiekvienam ir kiekvieno savas ir savotiškas gyvenimas...

Tobulas gyvenimas. Gal jis būtent toks —
Kai iš vaizduotės ir tikrovės
Sudėliotas miražas
Neišnyksta prie jo priartėjus.

KARANTINO IŠTĘSTAS TĘSINYS

Pradėjome ilgėtis kažko tikro,
Buvusio artimo – jausmo, žmogaus, vietos.
Užsimerkęs jaučiu tai ir glostau
Nuo darbo pavargusias rankas.

Viskas aplink pavirto į kodus, instrukcijas,
Iš anksto nuspėjamas būsenas,
Ekranų šaltį ir žiburius,
Dvasinius nuopuolius, nuotolius.

Tarp šitų betvarkių tylim,
Nors atrodo kai kam, kad šaukiam
Apie savo norą mylėt ir
Pabust iš nerimastingo miego.

Žinome – galim laiką parduoti,
Bet ką vėliau pirksim?

LAIKINI ATSTUMAI ir TEISUMAI

Melancholiškai lijo
ir planuojamos kelionės
atrodė rūškanos ir neraminančios.
Atviruke žiovavo tolimų
kraštų šunys,
o žolynai alpo
nuo netikėtos liūties.

Viskas atrodė tikra,
bet tikras iš tikriausių
buvo tik laiko slinkimo jausmas,
noras pamatyti degančius debesis,
ir iš tolo juos užpūsti.

Kalbasi žmonės ir kalba,
kad trūksta ramybės,
kad per daug skubėjimo,
rūpesčių ir pavargimo.

Jie nebuvo tokiose vietose,
kur nepučia vėjas,
kur nekyla klausimų –
iš kur viskas ir kam?

Aš irgi to nežinojau,
kaip ir tas šuo iš atviruko,
labai primenantis
vieną herojų iš tikro gyvenimo.

Tai gal ir gerai, kad vakaras:
tada žinai, kad niekur nereikia eiti,
nes visi grįžta, visi jaučia nuovargį
ir visi įveikia laikinus atstumus.

Lietingas vakaras:
teisus kaip amžinoji tiesa
kaip nučiuožusi stogo čerpė
kaip bučiuotas ant kryžiaus Kristus
kaip išdžiūvęs šienas priešaušrį.

****
Būna poetai liūdni,
būna liūdnos jų mūzos,
kai namo pavakariais pareini
pro apšviestus soboro bokštus.

Einame nuoširdžiai basi,
kalbamės apie vakaro tylą.
Neklausia nieks, ką veiksim namie –
nieko nėra ten be mūsų.

Mes atrandam tylą iš naujo
vėjy įsupto varpo skambėjime,
klausiam savęs ir klausom
prarasto laiko ieškodami.

Paukščiai namo parskridę
mūsų laukuos nepasigenda,
visi netikėti aukščiai
mūsų minčių ramiam tekėjime.

Jūsų Van Gogas – klastotė,
Jūsų liūdesys – tikras.
Apšviesti soboro bokštai
Su vakaro rimtimi irgi nesikalba.

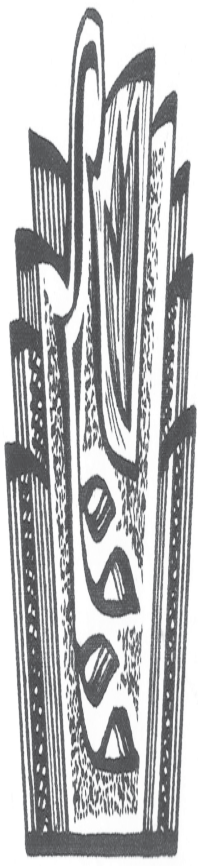

****
Štai stovi tas, kuris gali
Perplaukti tą upę,
Papasakoti tai, ką skaitė,
Parašyti straipsnį, eilėraštį,
Meistriškai pameluoti,
Vaidinti, kad nieko nebijo,
Visą dieną nekalbėti ir nerašyti
Ir dar…

Ar tai ką nors reiškia, keičia?
Nes tas vakaras šiltas,
Ir nuskrido drugys,
Vienai dienai galįs pažinti visą pasaulį.

Jis nutupia man ant peties, sustingsta.
Ir jis nesupranta, į kurią pusę upė teka.

VIENADIENIAI

Dar nebuvo tokio vakaro šilto,
Kai prie upės nematomos lipo į krantą,
Nusinešdamas vakarą rytas.

Sėdėdamas aš bijojau pažinti
Tai, kas manyje glūdi,
Tai, kas nuneštų į nematomą upę.
Ir dabar, kai esu savo sodo pavėsyje,
Aš pažįstu stovinčius po nežinojimo medžiais.

Tik nutilus dvasia įsiklauso
Į kalbėjimą kūno, į jo siunčiamus ženklus,
O vice versa ar būna, jeigu eiti pajėgiam.

Gal tik ten, kur pritrūksta oro,
Kur pajaučiam baimę išgirdę triukšmą
Kiekvieno prisilietimo krūpteldami,
Kur mintimis niekada nusikėlę nebuvom,
O po buvimo to padaryti nesugebam,
Net nežinom, ar norim, suprantam, pajaučiam,
Kad tik ten gyvenimas vyksta, veržiasi, kyla?

Bet ir tai netiesa, nes tos spalvos
Naktį pasislepia ir ten kažkam gyvybė pasibaigia.
Bėga ir neša, ir slepia užduususius akmenis,
Ryja juos kaip krokodilai, kad giliau panertų.
Ieško, atranda ir pameta,
Mylisi, bet nemyli,
Apgauna norėdami uždirbti,
Pataria patys netikėdami,
Bet sako ir šaukia, kad nori gyventi geriau.

Didelis kelias perskiria taką link miško
Ir žvėrys suklūsta tolių klausydamiesi.
Mūsų naktis jau ne mums,
Mūsų miškai daugiabalsiškai gieda.

Einam ir einam, kas žino
Kur Nemunas ir gilūs atokvėpiai,
Dainos už nebūtį ir gyvenimą,
Kurio ieškom savo kelionėje.

Viskas, ką turėjome pasakyti,
Giesmės, kurias paukščiai padovanojo,
Aukojom ant pavasario aukuro,
Sužydusio skaisčiaveidėm pienėm.

Ir kas, kad ne mums ir be mūsų
Laukų šitos dainos ir toliai.
Atsiremiam į juos žvilgsniu ir mąstom:
Kad esam ir būsim su tuo suaugę, gimę ir mirę.

Ir tik gal ne laiku, gal vakarui dar nesubrendus (at)nuėję.

RUGPJŪČIUI

Nepamatysim šįvakar viens kito
Kaip takų anava pro tą medį.
Mudu būsim kažkur ir liūdesio
Paribiais pavargę vaikščiosim.

Į beržų šešėliuotą taką
Atsisuksim sustoję nugarom.
Gal tai bus, kas sunku ir lengva,
Tolimam sapne sapnuota.

Dovanosiu tau vakaro tylą
Ir to ežero šviesą iškalbią
Vasarošilčiams rūkams kylant
Virš rugpjūčio išblėstančio rankų.

Mintys balsu

Ar žinai, kas tavo sielos ramybė?

Ar tu žinai, kas yra pasaulio ir tame pasaulyje – tavo sielos ramybė? Nežinai? Ir aš nežinojau, gal jaučiau, bet tiksliai atsakyti, o juolab paaiškinti negalėjau. O dabar jau žinau ir papasakosiu.

Taigi būnu Lietuvoj. Aukštaitijoj. Vakaras prie ežero. Ramu. Žiūriu į ežero vandenis. Tyliai sėdžiu vienas. Pastebiu, kad tą patį daro uodas, kuris tupi ant mano akinių stiklo. Jis taip pat žvelgia vandenin... Nebaidau. Lai būna, juk dviese smagiau. Ramus vanduo, vėjas jau ilsisi, tikrai dar nemiega, snūduriuoja, švelniai šiūruoja ir glosto visa aplinkui.

Na, o pats didžiausias stebuklas įvyko ryte. Miegojau palapinėj vienas, uodas liko žiūrėti vandenin… Pabudau nuo tylaus barbenimo, krebždesio į palapinės stogą. Saulė jau buvo šiek tiek pakilusi ir smeigė spindulius tiesiai stogan. Pramerkiu vieną akį ir stebiu, kas gi ten triukšmauja. Ir ką matau? Pamatau mažo paukštelio pėdutes, girdžiu – trep trep, vėl – trep. Plast, nuskrido. Čiūžt, nusileido kitas, ir vėl tas pats: trep trep, krebžt. Nustojau net kvėpuoti, kad nenubaidyčiau, ir tuomet pagalvojau, ar yra dar kas matęs mažo paukščiuko mažą pėdutę tik pabudęs...

Tai va – ramybė yra tada, kai vakare su uodu žvelgiat į miegoti besiruošiantį ežerą, o rytą jus pabudina tas paukščiukų pėdučių trep trep į palapinės stogą…

J. V. Kantvilas

Vienatvė

Gatvėmis zuja mašinos, virš galvų – naikintuvai debesis gąsdina ir namų langus drebina. Laiptinėje labinasi pirmo aukšto kaimynė su savo šuniukų šeimynėle. Pro šonus vis dažniau klastingai nardo tylūs elektriniai paspirtukai. Šaligatviais oriai vaikštinėja vyresnieji, dažniau po vieną, nei draugėje. Draugiją kartais jiems palaiko lazda, kartais – šunelis už pavadžio. Linksmai gestikuliuodami garsiai keliauja jaunuoliai. Jauna moteris raiškiai kalbina už rankos vedamą mažylį, kaip jam sekėsi darželyje. Rūpesčių paženklintais veidais kiemais sparčiai kulniuoja vyresnės moterys – mokėti mokesčius, į parduotuvę, į vaistinę. Kartais jos pasipuošia. Eina į nemokamus miesto renginius, į svečius, į laidotuves.

Einu ir aš. Išeinu iš namų, iš jaukios būties ir komforto į miesto šurmulį. Kartu su manimi – mano vienatvė. Ir kaip ji taip staigiai sugebėjo man į parankę įsikabinti?

Aplink gyvenimas gal ir nekunkuliuoja, netilpdamas po šio dangaus dangčiu, bet verda sau ramiai, lyg ilgai gaminamas naminis sultinys. Jame ir aš, ne viena. Nei iš šio, nei iš to, šiame tyliai burbuliuojančiame puode lyg skaudžiai nuplikyta pajuntu vienatvę. Bandau suprasti, kodėl? Juk turiu šeimą, gyvenu ne viena, nesu atsiskyrėlė bekraštės palaukės trobelėje?

Ar dėl to, kad vaikai užaugo, kad jiems tėvų namai patapo per maži ir jie išskrido kurti savo lizdų? Mūsų namai tapo ramūs ir patogūs vorams palubių kampuose triukšmauti.

Ar dėl to, kad vyras dar negrįžęs iš darbo, ir mažas koridorius atrodo nejaukiai erdvus be jo batų. Namuose tuščia. Mane pasitinka tik priekaištaujanti katė. Kaskart grįžusi išklausau jos miauksintį pabarimą – kodėl nebūnu su ja, kur tiek ilgai užtrukau ir kam pasiėmiau ją kadais švelniakailę, baugščią katytę į savo namus, atskirdama nuo šeimos?

Ar dėl to, kad pajuntu viduje staiga atsivėrusią smegduobę, ir tik dėl to, kad nėra mamos, kad gretimame name gyvenanti mama yra savaitei išvažiavusi. Saulėtą vasaros vakarą mane savo glėbyje suspaudžia šaltis. Dabar ten, kur gyvena mama – tik tuščias butas. Tegul ir neilgam jis ištuštėjo, dėl to šilčiau nepasidaro.

Stoviu prie prarajos. Aš ir vėl – maža ir išsigandusi. Pajuntu, kaip skaudžiai ignybia vienatvė, palikdama manyje įdagą, ateities.

Alma D. J

Laima BUZIENĖ

Gyvenimo prasmė

Gyvenimo prasmė.
Minčių žodynas.
Ir sukas mintys galvoje,
Kaip mūšis pokario lauke.

Gyvenimo prasmė –
Pajausti laimę
Ir nesidžiaugt
Kitų nelaime.

Gyvent, mylėti,
Paukščius stebėti.
Skraidyt padangėmis kasryt,
Su paukščiais rytą pamatyt.

Pajaust prie lūpų
Pienės pūką.
Matyt, kaip gandras
Lizdą suka.

Kaip vanagas
Aukštai ratu,

Skraido, tyko
Grobio pamažu.

Gyvenimo prasmė –
Minčių lobynas
Lyg pilnas laukas
Rugiagėlių gėlynas.

Ruduo

Aš tau sakiau ruduo ateis,
Kartu ir mintys pasikeis.
Nors taip niūru laukuos,
Tik žvirbliai, kėkštai čia dainuos.

O širdyje nebus dainų,
Tik nerimas tas rudenio dienų.
Blaškos lapai vėjo sūkury,
Šalta... Šalta medžiams, stovintiems kely.

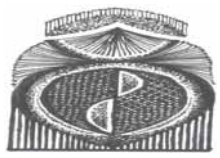

Tu ateik

Ateik į mano sapną,
Tu ateik
Pabūk nors minutėlę,
Tu ateik.

Ir prisiglausk
Pabūk šalia
Už lango taip nyku,
Taip noris būt šalia.

Sapnas

Naktis tokia ilga
Ir taip trumpa
Apgaubia viską
Nežinoma tamsa

Užkloja mus
Žvaigždžių dangus,
Ateina sapnas
Į svečius.

Sapne susikeičiam mintim,
Pasidalinam patirtim.
Paliekam rūpesčius mes naktyje
Ir neužilgo žadina mus rytmečio aušra.

Prienų turguje

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Pasisekė lyg aklai vištai grūdas...“

Įpusėjus rugsėjui turgus gyveno įprastą gyvenimą, tik vieni dėvėjo kaukes, kiti – ne. Beje, kur uždara patalpa, kur prekiaujama pienu, jo produktais ar mėsa, ten visi „kaukėti“.

Kadaise šiuo metu prasidėdavo ne tik bulviakasio, bet ir linarūčio talkos, apie kurias vargu ar įdomu žinoti dabartinei kartai. Kaip ir apie kaimynų, giminių susėdimus prie ilgo stalo vakarais po darbų, kuriuose netildavo ir kalbos, ir dainos. Labai greitai keičiasi ne tik rugsėjai, bet ir mes, žmonės, matyt, tampam kitokie... Ar nukritęs kaštonas, pora baravykų, šiltas žodis, į ausį pakuždėtas mylimai, dar madinga?

Kitados bulvių nepalikdavo atartų kitai dienai, kad šalnos nepakąstų, ir linus per dieną stengdavosi nurauti, kad vienodesnis pluoštas būtų. Apie juos ir tas gražias talkas kadais pasakojo teta iš Lepelionių. Talkas, kaimynų susibūrimus prisimena ir turguje sutikti minėto kaimo gyventojai Albina ir Sigitas Bisikirskai. Pirmiausia kalba pasisuka apie baravykus, paskui – apie detalę, kurios ūkininkas ieško. Abu šypsosi ir klausia, ar pažįstu per dėvimas kaukes. Na, žinoma, pažįstu ir jaučiu. Juk yra žmonių, kuriuos sutinki turguje pirmą kartą, ir jie tampa gerais draugais. Yra žmonių, kurių nepamiršti ir po metų ar kelerių, tarsi giminės būtų. Lyg vakar matyti, girdėti. Tokie ir jiedu, draugiški bei darbštūs vis labiau retėjančio kaimuko gyventojai.

Grūdų kainos turguje išlieka tos pačios. Centnerį parduoda už 7–8 eurus. Mindaugas nuo Dvariuko pas vieną ūkininką ieškojo lubinų sėjomainai, bet pastarojo perkalbėtas pirko garstyčių. Jam patarė, jog lubinų ilgos šaknys tik sunaudos naudingąsias medžiagas ir nieko gero

Albina ir Sigitas Bisikirskai iš Lepelionių, atvykę į turgų, bent trumpam pamiršo baravykus, kurių labai daug netoli jų namų auga.

neduos dirvai.

Prieniškė Rita džiaugėsi radusi sėmenų aliejaus. Už pusės litro butelį mokėjusi 3,50 euro, moteris sakė, jog juo užpils sūdytus grybus. Labai seniai sėmenų aliejus vadintas skystuoju Lietuvos auksu. Šiuo aliejumi žmonės košes paskanindavo, pagardindavo raugintus kopūstus ar silkę. O silkė su galva ar be jos, ypač riebi silpno sūdymo, ypač perkama turguje. Jos kilogramas kainuoja 2,60 euro.

O baravykų – pilnas turgus. Vienur už kilogramą prašo 10 eurų, kitur – už 8 parduoda. Pilna graži pintinė jaunučių baravykų, kuriuos grybautoja surinko anksti ryte, kainavo tik 30 eurų. Netrūko kitų miško gėrybių: už bruknių litrą prašė 3 eurų, už spanguolių litrą – 3,50 euro. Yra pirkėjų, kurie šių uogų, kaip ir putino, laukia iki pirmų šalnų, tik po to nusiperka, neva tuomet jos vitaminingesnės. Lietuviška citrina vadinamų svarainių kilogramą siūlė už 2 eurus.

„Negaliu pro jus praeiti, kokie geri burokai, pirksiu vėl“, – maloni močiutėlė, sustojusi prie įvairių daržovių bei gėlių augintojo, traukė krepšį sudėti burokėliams, kurių kilogramas kainavo 0,60 euro. O 10 kg maišelį perkant – už kilogramą tektų mokėti 0,40 euro. Kilogramas sviestinių kriaušių kainavo 1,50 euro, ryšelis krapų – 0,50 euro, kilogramas salotų – 3 eurus, porų – 2 eurus, šakniagumbinio saliero štuka (vienetas) kainavo 1,50 euro, kilogramas kopūstų – 0,80 euro, brokolių – 4 eurus, bulvių – 0,30–0,40 euro, morkų – 0,70 euro, stiklinė pupelių – 0,70

Birštoniškis Dalius Dulskas neatskleidė, ko pirkti atvyko.

euro. Daržovių augintojų turguje prekiauja nemažai, taip kad galima rinktis ir pigiau, ir brangiau. Už kilogramą obuolių galima mokėti ir 0,40 euro, ir eurą. Ananasinių obuolių ieškojusi moteris sakė: „Sunku užmiršti jų skonį, kaip ir tikrų grabštainių iš tėvelių sodo. O gal skonių dabartinių mes nesuprantam? Šiuo skubėjimo ir sumaterialėjimo laikmečiu galbūt net į galvą neateitų, kad meilės simbolis yra obuolys. Jis atspindi ir išmintį, kad dideli dalykai gali pasireikšti per mažus. Juk vyno dievas Dionisas deivei Afroditei siūlė obuolių, taip tikėdamasis gauti jos palankumą. O šiandien randasi vis daugiau vyrų, kurie ieško moters palankumo už prabangias dovanas. Ką čia kalbėti apie meilų žodelį ir dar į ausį pakuždėtą“.

Galbūt ruduo, vis stipriau nuklodamas žemę auksiniais lapais, pakeliui į turgų miglotą rytą sutikto gero žmogaus akys dar leis patikėti pasaka? Ar verčiau pasitikėti amuletu su varle, kurį už eurą surasim tarp sendaikčių. Gal jis padės surasti gerų draugų ir tikrą laimę? „Ir pasiseks lyg aklai vištai grūdas“, – tokiems pamąstymams su humoru pritarė paukščių augintojas ūkinių gyvūnų turgavietėje, kur karaliavo vištos ir gaideliai, antys ir kalakutai, snaudė daugybė triušių.

„Prienų turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

Kaip įrodyti pieno supirkimo kainą

(Atkelta iš 4 p.)

galvijienos ir avienos gamybai. Jeigu iš karvės per 305 laktacijos dienas primelžiama 7250 kg pieno, gaunama 240 kg biologiškai labai vertingų baltymų, 363 kg laktozės, 272 kg pieno riebalų ir 50,8 kg mineralinių medžiagų, iš jų 8,6 kg kalcio ir 7,3 kg fosforo. Tokio kiekio (7250 kg) karvės piene baltymų yra tiek, kiek 8 buliukų, sveriančių po 544 kg, arba 28 kiaulių, sveriančių po 90 kg, skerdienoje. Per vieną laktaciją gautų baltymų suaugusiam žmogui pakaktų 10–čiai metų, kalcio – 30, fosforo – 25, vitamino B2 – 18 ir energijos – 5 metams.

Pasak doc. dr. S. Tušo, pieno sudėtis ir kokybė priklauso nuo keleto veiksnių. Pagrindiniai iš jų, tai metų laikas, karvių laktacijos periodas, temperatūra, sanitarinės sąlygos fermose bei melžimo metu, karvių ligos, veislės ir kt. Pavyzdžiui, viename ūkyje atlikto Holšteinų veislės karvių stebėjimo metu nustatyta, jog pirmos laktacijos karvių pieno riebumas buvo 4,52 proc., baltymų kiekis – 3,77 proc. Antros laktacijos karvių pieno riebumas buvo šiek tiek didesnis – 4,61 proc., o baltymingumas – 3,71 proc. Trečios laktacijos ir vyresnių karvių piene riebalai sudarė 4,25 proc., o baltymai 3,54 proc. Be to, pieno kokybei bei gyvulio produktyvumui turi įtakos tvartų būklė ir temperatūra. Esant žemai temperatūrai, gyvulio organizme pagreitėja medžiagų apykaita, pasigamina daugiau šilumos, pienas būna riebesnis, tačiau produktyvumas gali sumažėti iki 10 proc. Pavyzdžiui, rudens mėnesiais sumažėja pieno riebumas ir baltymingumas: vidutiniškai 2,95 proc. riebalų, o baltymų – 2,54 proc. Didžiausi pieno riebumo ir baltymingumo rodikliai nustatyti pavasario ir žiemos sezonais. Pavasarį vidutinis bendras pieno riebumas siekia 4,04 proc., o žiemos metu – 4,10 proc. Baltymų kiekis sudaro 3,27 proc. pavasarį ir 3,39 proc. žiemos metu. „Niekam ne paslaptis, jog šalies pieno gamintojų kooperatyvai vasarą nemažai surinktos pieno žaliavos išveža į užsienį, nes liesesnis pienas ten superkamas brangiau, – sako doc. dr. S. Tušas, – užtat „žieminis“ pienas lieka Lietuvoje“.

LSMU VA mokslininkų atliktų stebėjimų ir tyrimų metu nustatyta, jog vienos veislės ir vienos bandos karvės, laikomos vienodomis sąlygomis, paprastai duoda nevienodos sudėties ir nevienodą kiekį pieno. Fiziologinė gyvulių būklė turi lemiamą reikšmę pieno kokybei.

Kaip nustatyti kainą?

„Pieno žaliavą superkant įvertinamas ir pieno tankis, – pastebi LSMU VA doc. dr. S. Tušas, – norint patikslinti koeficientą, kuris taikomas priimamam pienui perskaičiuoti į masę, atsiranda pieno sudėties bei tankio svyravimai. Pavasario, vasaros ir rudens sezonu žalio pieno mėginiuose riebalų kiekis svyruoja nuo 3,28 iki 4,74 proc., baltymų – 2,87–3,8 proc., sausųjų medžiagų – 11,43–13,81 proc.“

Pasak doc. dr. S. Tušo, ištirta žalio pieno tankio ir pieno sausųjų medžiagų, riebalų ir baltymų kiekio tarpusavio priklausomybė. Koreliacija tarp pieno tankio ir baltymų kiekio – 0,426, tarp pieno tankio ir riebalų kiekio – 0,313, o tarp pieno tankio ir sausųjų medžiagų kiekio – 0,534. Skirtingu metų sezonu įvairiuose Lietuvos regionuose superkamo pieno tankio vidurkis 20° C temperatūroje yra 102,8 kg/m^3 (1,028 g/cm^3). Taigi superkamą pieną, kai jo faktinis tankis nėra nustatomas, perskaičiuojant į masę ar tūrį, galima taikyti perskaičiavimo koeficientą 1,028. „Pagal šį kriterijų, pardavusiam 100 l pieno ūkininkui bus įskaityta 102,8 kg, – sako doc. dr. S. Tušas, – tačiau šiame sandėryje išlošia pieno perdirbėjas“.

LNPK pirmininkas dr. E. Gedgaudas prognozuoja, jog pasikeitus pieno supirkimo kainos skaičiavimo metodikai, padidėtų konfrontacija tarp pieno gamintojų ir supirkėjų (perdirbėjų). Pasak dr. E. Gedgaudo, tarptautinė praktika liudija, jog pieno žaliavos supirkimo kaina priklauso nuo perdirbimo įmonės specializacijos. Lietuvoje taip pat kiekviena pieninė turi savo gamybos prioritetus. Pavyzdžiui, viena bendrovė orientuojasi gaminti ir rinkai patiekti šviežią pieno produkciją – geriamąjį pieną, kefyrą, jogurtus, varškę, sūrelius. Kitos bendrovės gamina pieno miltus, fermentinius sūrius, pieno konservus ir kt. Vienoms įmonėms aktuali vietos rinka, kitoms – eksportas. Trečdalis pieno žaliavos importuojama, panašus procentas išvežamas. Ar tai racionalu valstybės mastu? Nacionalinio pieno sektoriaus laukia pasirinkimai – kokios strategijos laikytis.

Lietuvos pieno gamintojų asociacijos prezidentas J. Vilionis, dalyvaudamas Europos pieno tarybos asamblėjų darbe, su kitų šalių kolegomis yra svarstęs pieno gamybos kaštų ir žaliavos supirkimo kainos formavimo metodiką. Pasak J.Vilionio, ES šalyse pieno supirkimo kaina nustatoma pagal žaliavos 1 proc. riebalų ir baltymų, įvertinant tuo metu rinkoje esančių faktinių sviesto ir lieso pieno miltų intervencines kainas. Kuo „turtingesnis“ pienas, tuo didesnė jo supirkimo kaina. LPGA vadovo nuomone, įteisinus „Pieno centro“ siūlomą pieno žaliavos kainų nustatymo metodiką, šalies pieno gamintojai prarastų motyvaciją siekti kokybiško, vertingiausių savybių ir geriausios sudėties pieno.

P. S. UAB „Pieno tyrimai“ svetainėje pateikiamas toks pieno sudėties įvertinimas.

Bazinė pieno riebalų (R) kiekio norma – 3,4 proc., baltymų (B) – 3,0 proc.

Bazinio kiekio apskaičiavimo formulė: kp = 1 + (Rf–Rb) x k1 + (Bf–Bb) x k2,

kur: kp – žalio pieno kiekio perskaičiavimo į bazinį koeficientas, Rf – superkamo pieno riebumas, proc., Rb – bazinis pieno riebumas, proc. (3,4), Bf – superkamo pieno baltymingumas, proc., Bb – bazinis pieno baltymingumas, proc. (3,0), k1 – koeficientas, rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus riebumui 1 procentu (0,178), k2 – koeficientas, rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus baltymingumui 1 procentu (0,267).

Justinas ADOMAITIS

Naudingi patarimai

Kaip panaikinti žuvies kvapą

• Daugelis mūsų mėgsta valgyti žuvį, deja, nepatinka ją darinėti, nes kai kurios žuvys skleidžia nemalonius kvapus. Pasidalinsiu patirtimi, kaip valydama žuvį atsikratau jos nemalonaus kvapo.

• Pirmiausia žalią žuvį išvalau, perplaunu. Paruošiu acto ir vandens mišinį, įmetu kelis lauro lapelius ar juoduosius pipirus. Tada šiame mišinyje žuvį palaikau 1–1,5 valandos.

• Paruošus silkę, panaudotus virtuvės reikmenis išplaunu actu parūgštintu vandeniu (1 l : 1 šaukštas acto).

• Įvairūs mikrobai lengvai kaupiasi medinėse pjaustymo lentelėse, todėl jas po kiekvieno panaudojimo taip pat dezinfekuoju acto ir vandens tirpalu.

• Nešvarias lėkštes, kuriose buvo silkės ar žuvies patiekalai, pirmiausia iššluostau popieriniu rankšluosčiu, išplaunu šaltu, ir tik po to šiltu vandeniu. Tada žuvies kvapo nebelieka.

• Keptuvė, kurioje kepė žuvis, turi specifinį kvapą. Todėl keptuvę perplaunu stipriu juodos arbatos nuoviru arba joje ant silpnos ugnies pakaitinu šiek tiek acto, ir kvapas netrukus išgaruoja.

• Indus, kuriuose gaminote, pjaustėte žuvį, plaukite iškart, nepalikite jų ilgam kriauklėje.

• Beje, virtuvėje pasklidęs žuvies kvapas išnyksta, jeigu ant karštos viryklės padedu gabalėlį cukraus.

• Rankas (ir medines, plastikines lenteles) patrinu šviežia citrinos žievele, – rūgštis veiksmingai neutralizuoja nemalonius kvapus.

Monika P.

Kandys, uodai, musės: kaip atsikratyti?

• Į rūbų spintą įdėkite riešutmedžio lapų, džiovintų levandų ar citrinų žievelių ryšulėlį.

Tokiu būdu apsaugosite drabužius, avalynę nuo kandžių.

Į lagaminą įdėtos kelios mentolio tabletės apsaugos jūsų daiktus nuo kandžių.

• Iš namų išguisite visus uodus, jeigu ant karštos keptuvės pabarstysite truputį kamparo.

Uodus atbaido anyžių aliejaus kvapas. Juo pasitepkite rankas ir veidą, ir netūps joks uodas.

• Musės bijo skersvėjo, todėl dažniau vėdinkite namų erdvę.

Langų rėmus ištepkite actu, tada musės neskris pro langų į vidų.

PIGIAUSIOS PASKOLOS IR REFINANSAVIMAS! * Paskolos nuo 100 eurų iki 10000 eurų, laikotarpiu nuo 2 mėn. iki 48 mėn.; * Paskolų ir kt. skolų refinansavimas (antstoliai, „Sergel“, „Gelvora“, „Bitė“ ir kt.); * Galimybė pasiskolinti papildomai, mažos palūkanos. Pvz., pasiskolinkite 100 eurų ir per 3 mėn. grąžinkite tik 110 eurų. Teirautis tel. 8 601 50 935, Ričiardas.

Amžinąjį atilsį...

Dėl Alfonso ZYGMANTO mirties nuoširdžią užuojautą reiškiame velionio šeimai ir artimiesiems.

Balbieriškio seniūnijos kaimų bendruomenė
ir pirmininkas Alfonsas Vitkauskas

Gydo judesys

Iššokęs kauliukas – problema įveikiama

Iššokęs kojos kauliukas – tai didžiojo kojos piršto pakrypimas į išorę. Ši bėda, kuri dažniausiai vargina ir jaunas, ir vyresnio amžiaus moteris (vyrus rečiau), įvardijama kaip Hallux Valgus.

Kojos kauliuko deformacijų išvengti padeda įprotis visais metų sezonais avėti kokybišką ir patogią avalynę – ne siaurą, ne smailėjančiu, o buku priekiu, ne aukštesne nei 3–4 cm pakulne.

Taip pat naudingas masažas, plaukiojimas, vaikščiojimas basomis.

Didelę profilaktinę bei gydomąją reikšmę turi specialūs fiziniai pratimai, skirti pėdų bei pirštų raumenų stiprinimui. Telieka juos išmokti ir atlikti kasdien.

Pratimai iššokusiam kauliukui

1. Pasisiebkite ir pavaikščiokite basi ant pirštų galų. Tada - lėtai ant kulnų. Ėjimą kaitaliokite.

2. Atsisėskite ant grindų, rankomis remkitės į grindis, kojas ištieskite. Lenkite abi pėdas ir čiurnas žemyn (kol pajusite tempimą), palaikykite keletą sekundžių, atsipalaiduokite.

Tada lenkite pėdas ir čiurnas į priešingą pusę – į save: vėl palaikykite įtempę 2 sekundes ir atsipalaiduokite.

3. **a**: suimkite kojų pirštus rankomis ir lėtai lenkite juos žemyn; **b**: tada pėdų pirštus lėtai traukite į priešingą pusę – į save; **c**: po to lenkite ir pritraukite didįjį pirštą.

Kartokite šiuos judesius (**a, b, c**) pakaitomis.

4. Lenkite pėdų pirštus maksimaliai žemyn, tada – aukštyn.

5. Ranka sukite iš eilės visus pėdų pirštus pagal ir prieš laikrodžio rodyklę.

6. Didįjį pirštą lankstykite žemyn – aukštyn.

7. Didįjį pirštą sukite ratu į vieną pusę, tada – į kitą.

8. Didįjį pirštą lankstykite dešinėn – kairėn.

9. Vienos rankos delnu didžiojo piršto kauliuką stumkite į vidinę pusę, o kita ranka tuo pačiu metu kitus pėdos pirštus stumkite į priešingą pusę.

10. Lengvai paspausdami glostykite vidinę pėdos pusę.

11. Maksimaliai išskėskite pirštus, nekeldami jų aukštyn. Palaikykite kelias sekundes, atsipalaiduokite.

Kiekvieną pratimą atlikite lėtai skirdami po 1 minutę.

Kasdieną mankštai skirkite bent 2 minutes ir netrukus pajusite palengvėjimą!

Veronika Pečkienė
Konsultavo Birštono sanatorijos „Versmė“ kineziterapeutė Reda Jakubauskienė

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 6935/0005:0209), esančio Šilėnų k., Birštono sen., Birštono sav., savininkus, kad valstybės įmonės Valstybės žemės fondo matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-166) 2020-09-22 9.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6935/5:208), esančio Šilėnų k., Birštono sen., Birštono sav., ribų ženklinimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 6935/0001:88), esančio Vaitiškių k., Birštono sav., savininkus, kad valstybės įmonės Valstybės žemės fondo matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-166) 2020-09-22 10.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6908/0004:20), esančio Vaitiškių k., Birštono sav., ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į valstybės įmonę Valstybės žemės fondas, adresu K. Donelaičio g. 33, 44240 Kaunas, el. paštu algis.kabasinskas@vzf.lt arba telefonu 8 675 01 473.

Nusikaltimai • Nelaimės

Smurtas artimoje aplinkoje

Rugsėjo 13 d. apie 23 val. 40 min. Prienų r., Balbieriškio mstl., neblaivus (1,91 prom. alkoholio) vyras (g. 1975 m.) smurtavo prieš savo neblaivią (2,00 prom. alkoholio) sugyventinę (g. 1976 m.). Įtariamasis sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Ugniagesių – gelbėtojų kasdienybė

Rugsėjo 9–12 dienomis ugniagesiams – gelbėtojams teko vykti į įvairius iškvietimus. Rugsėjo 12 d. jie vyko į Šilavoto seniūnijos Jiestrakio kaimą, kur pranešta apie į šulinį įkritusį ožiuką. Iš geriamojo vandens šulinio, maždaug 10 m gylio, gelbėjimo virve jis ištrauktas negyvas.

Tą pačią dieną buvo pranešta apie vyriškį, galimai ketinantį nušokti nuo Greimų tilto. PGT atstovų pagalbos neprireikė, su vyru bendravę policijos pareigūnai jį perdavė medikams.

Rugsėjo 10 d. ugniagesiai – gelbėtojai padėjo atidaryti vieno buto Jiezne duris. Į vidų įleisti policijos pareigūnai ir medikai buto šeimininkę rado mirusią.

Šios tarnybos specialistų prireikė ir Birštone, kur buvo pranešta apie Lelijų gatvės bute suveikusią priešgaisrinę signalizaciją. Šeimininkė be priežiūros buvo palikusi orkaitėje ruošiamą maistą.

Rugsėjo 9-osios vakarą gautas pranešimas apie tai, kad Veiverių sen., Papilvio k., vieno namo kieme, kažkas deginama. Išsiaiškinta, kad gyventojai šašlykinėje kepėsi dešreles, saugūs atstumai buvo išlaikyti, pranešimas nepagrįstas.

Parengta pagal Alytaus AVPK ir Kauno APGV įvykių suvestines

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi darbininkai karkasinių namų, fasadų, gipskartonio darbams. Darbas komandiruočių principu (12 Eur/val.). **Tel.+370 699 97 333.**

Įmonėje, esančioje Ilgakiemio k., reikalingi darbuotojai gamyboje.

Darbas viena pamaina po 8 valandas, slenkančiu grafiku. Atlyginimas mokamas už padarytą kiekį (nuo 607 iki 1400 eurų neatskaičius mokesčių).

Visa informacija telefonu 8 615 68 786.

UAB „DOLETA“, dirbanti su prestižiniais ir ekskliuzyviniais projektais, gaminanti išskirtinius ir unikalius langus, žiemos sodus, fasadus bei lauko duris, pasaulyje garsėjanti pažangiais, nestandartiniais bei unikaliais sprendimais, plečia veiklą ir ieško komandos narių.

Ieškome: stalių darbui aliuminio konstrukcijų (langai, durys, fasadai) gamyboje.

Prisijunk prie mūsų, jei: • turi staliaus staklininko ar aliuminio konstrukcijų (langų, durų, fasadų) gamyboje patirties. Neturinčius patirties, bet norinčius jos įgyti ir tobulėti – apmokome. • supranti gamybos brėžinius.

Atlyginimas: Nuo 800 į rankas. Darbo vieta: **Jieznas.**

Telefonas pasiteiravimui: +370 319 57 270, CV siųsti: *info@doleta.lt*

Atrinktus kandidatus informuosime.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai PERKAME miškus visoje Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. +370 699 29 992.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė **brangiai perka** galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. **Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.**

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

Įmonė **perka** galvijus geromis kainomis. **Tel. 8 613 79 515.**

A. Bagdono Į **brangiai perka** veršelius ir telyčaites auginimui. Moka 6 - 21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. **Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.**

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

Perku įvairių rūšių obuolius perdirbimui, padedu pasikrauti, aprūpinu maišais. **Tel. 8 640 62 224.**

Perka traktorius MTZ, T-25, mėšlo kratytuvą, traktorinę priekabą, lėkštes. **Tel. 8 689 82 054.**

Perka geros būklės plūgą, kabinamą prie traktoriaus T-40. **Tel. 8 607 99 422.**

KREKENAVOS UAB „Krekenavos agrofirma“
PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8-614)93124

agaras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius). Atsiskaito iš karto.
Tel. 8 620 25 152.
NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801.

BRANGIAI PERKA
veršelius ir didelius mėsinius galvijus.
Tel. (8 634) 23551.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. **Tel. 8 672 51 171.**

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rąsteliais. Tel. 8 614 97 744.

Parduoda įvairias malkas, supjautas kaladėmis. Pristato į namus. **Tel. 8 671 94 231.**

Nekilnojamasis turtas

Jiezne **parduoda** 1 kambario butą I aukšte, puiki vieta, šalia ežeras, bažnyčia, turgus, parduotuvė, ramūs žmonės, yra pavėsinė, šildoma malkomis. Atskiras įėjimas, yra žemės. **Tel. (8 319) 57 481.**

Parduodamas 15 arų sklypas Kalniečių g., Prienų mieste. **Tel. +370 699 46 265.**

Gyvuliai, gyvūnai

Parduoda 3 mėn. telyčiukę. **Tel. 8 608 28 622.**

Įvairios prekės

Parduoda miežius, pupas ir kviečius. Jeigu reikia, atveža. **Tel. 8 678 04 167.**

Parduoda grūdų sėjamąją SZ 3,6 dalimis. **Tel. 8 630 93 471.**

Parduodame kiaulės skerdieną puselėmis, lietuvišką, svilintą – 2,85 euro/kg, lenkišką – 2,60 euro/kg. Atvežame. **Tel. 8 607 12 690**.

Atvešime durpių briketus, akmens anglį, pjuvenų briketus, granules, – KOKYBĘ GARANTUOJAME. Tel. 8 683 13463.

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos
Suvalkietis
Santaka

PIRKITE VIŠTAS, VIŠTAITES !

RUGSĖJO 17 d. (ketvirtadienį) prekiausime 4 ir 5,5 mėn. rudomis olandiškomis, juodomis, raibomis, baltomis (Leghornų veislės) dedeklėmis vištaitėmis ir 10 mėn. dedeklėmis vištomis. Tel.: 8 612 17831. Prekiausime pašarais:

Kašonyse – 16.30 val., Jiezne – 16.40 val., Stakliškėse – 16.55 val., Vyšniūnuose – 17.10 val., Vėžionyse – 17.25 val., Nemajūnuose – 17.40 val., Birštono vienkiemyje – 17.55 val., Prienų turguje – 18.10 val. **Tel. 8 612 17 831, Vilkaviškio r., Alvitas**

PIRKITE VIŠTAS, VIŠTAITES !

RUGSĖJO 18 d. (penktadienį) prekiausime 4 ir 5,5 mėn. rudomis olandiškomis, juodomis, raibomis, baltomis (Leghornų veislės) dedeklėmis vištaitėmis ir 10 mėn. dedeklėmis vištomis. Tel.: 8 612 17831. Prekiausime pašarais:

Veiveriuose – 13.35 val., Skriaudžiuose – 13.45 val., Leskavoje – 14 val., Šilavote – 14.10 val., Klebiškyje – 14.25 val., Išlauže – 14.45 val., Pakuonyje – 15 val., Ašmintoje – 16 val., Strielčiuose – 16.15 val., Prienuose – 16.30 val., Vartuose – 16.50 val., Žemaitkiemyje – 17 val., Jiestrakyje – 17.15 val., Naujojoje Ūtoje – 17.35 val. **Tel. 8 612 17 831, Vilkaviškio r., Alvitas.**

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. **Tel. 8 600 96 399.**

Šlifuojame, dedame ir **lakuojame** parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. **Tel. 8 620 85350.**

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. **Tel. 8 645 87 304.**

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. **Tel. 8 640 39 204.**

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją. **Vežame** žvyrą, smėlį. **Atliekame** metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. **Tel. 8 687 95 399.**

Vežame žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kitus birius krovinius. Ekskavatoriaus paslaugos – 7 t. **Tel. 8 690 66 155.**

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 9 kub.m. **Tel. 8 645 64 788.**

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. **Tel.: 8 653 93 193, 8 658 80 544.**

Automatinių skalbimo mašinų, el. viryklių, indaplovių remontas, prijungimas. Atvykstame į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
1m² kaina nuo 1,40 Eur
Tel. 8 675 7 73 23

„Atminimo ženklas – visai Lietuvai, visoms motinoms...“

Legendinio Lietuvos partizano Juozo Lukšos-Daumanto gimtadienio ir žūties dienas skiria tik mažiau kaip mėnuo. Gimė jis 1921 metų rugpjūčio 14 dieną, o buvo išduotas ir žuvo 1951-ųjų rugsėjo 4-ąją. Kitų metų rugpjūtį minėsime 100-ąsias buvusio Birutės rinktinės partizanų vado, įgaliotojo pasiuntinio į Vakarus, Laisvės karžygio, Vyčio kryžiaus kavalieriaus, trijų knygų autoriaus 100-ąsias gimimo metines. Šia proga Lietuvos Respublikos Seimas 2021-uosius paskelbė Juozo Lukšos-Daumanto metais.

Todėl J. Lukšos 69-ųjų žūties ir rugpjūtį praėjusių 99-ųjų gimimo metinių proga vykęs renginys tapo gražia įžanga į kitų metų iškilmes ir prasmingu pagarbos ženklu visai Lukšų šeimai atminti. Diena, prasidėjusi Pabartupio kaimo pamiškėje prie Daumanto žūties vietą žyminčio paminklo, stabtelėjusi ant Veiverių skausmo kalnelio, saugančio dar trijų brolių partizanų poilsį ir atminimą, vėliau visus minėjimo dalyvius parvedė į Juodbūdį, į tėviškę. Būtent į tą vietą, kur buvo žengti pirmieji žingsniai, kur subrendo mintys rinktis laisvės kovotojų kelią. Rugsėjo 4-ąją čia, šalia dar 1995 metais vienintelio iš brolių likusio gyvo Antano Lukšos iniciatyva pastatyto kryžiaus, buvo pašventintas naujas atminimo ženklas. Jis pastatytas Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro rūpesčiu bei lėšomis ir skirtas ypač didelę auką ant kovos už laisvę aukuro sudėjusiai Lukšų šeimai pagerbti.

Atėjus lemtingam apsisprendimo momentui, keturi Lukšų sūnūs: **Jurgis, Juozas, Antanas** ir **Stasys** – pasirinko Laisvės kovotojų – partizanų dalią, o tėvai **Ona** ir **Simanas Lukšos** bei ūkio paveldėtojas Vincas tapo laisvės kovotojų rėmėjais ir ryšininkais. „Švogeryne“ vadinamoje Lukšų sodyboje vykdavo Tauro apygardos „Geležinio vilko“ rinktinės posėdžiai bei pasitarimai. Čia prieglobstį rasdavo apygardų vadai ir kiti partizanai. Tai tik patvirtina, kad pasirinktas kovos už laisvę kelias buvo visos šeimos apsisprendimas. Šeimos, kuri turėjo savo planus ir kurioje viskas buvo suvalkietiškai tvarkingai ir gražiai rikiuojama.

Vyriausioji dukra Marija buvo ištekėjusi už netolimo ūkininko Prano Tūtlio. Tvirtą, 32 ha ūkį, tėvų valia turėjo paveldėti vyriausias sūnus Vincas, o jaunesnieji keturi, baigę gimnaziją, toliau siekė mokslo universitetuose. Jurgis Kauno Vytauto Didžiojo universitete baigė mechaniką, Juozas – architektūrą, Antanas – geodeziją, o jaunėlis Stasys buvo įstojęs studijuoti chemijos į Vilniaus universitetą. Taigi profesijas Lukšų sūnūs rinkosi skirtingas, bet, kai reikėjo rinktis kelią pokario kryžkelėje, jie pasuko viena kryptimi. Būtent tai ir parodo didžiumos jų kartos jaunuolių auklėjimo stiprybę, auginusią ir auginančią vėlesnes, naujas, kartas. Tad, kaip atminimo ženklo pašventimo iškilmėje kalbėjo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus vyriausiasis patarėjas **Vidmantas Valiušaitis**, Lukšų sodyboje pastatytas atminimo paminklas – tai ne tik simbolinis padėkos ženklas, bet ir paliudijimas, kad esame lietuviai, esame tauta, atsimenanti savo istoriją ir ją liudijanti. Vienintelio iš brolių, ištvėrusių Sibiro gulagus, Antano Lukšos dukters **Dalios Lukšaitės-Maciukevičienės** manymu, jų giminės tėviškėje pastatytas atminimo ženklas priklauso visai Lietuvai, nes visos Lietuvos motinos laimino išeinančius savo vaikus, visų sūnūs išėjo ir daugumos žuvo. Ir šiandien dar ne vieno žuvusio partizano palaidojimo vietos nežinomos. Tarp jų ir dviejų brolių Lukšų: Juozo-Daumanto ir Stasio-Juodvarnio, todėl ir rugsėjo 4-ąją vienam iš jų žvakelės buvo uždegtos žūties vietoje, o antrajam – simbolinėje kapavietėje šalia perlaidotų brolio Jurgio-Piršlio palaikų ir savo Amžinojo poilsio vieta Veiverių skausmo kalnelį pasirinkusio Antano.

J. Lukšos-Daumanto žūties vietoje maldą sukalbėjo Pažėrų Švč. Jėzaus širdies parapijos klebonas Kazimieras Skučas, vėliau žuvusiesiems paskyręs mišių auką ir bažnyčioje. O visam renginiui gražiai „dirigavo“ Garliavos J.Lukšos gimnazijos direktorius Vidmantas Vitkauskas.

Trys broliai – Jurgis, Juozas ir Antanas – buvo baigę Kauno „Aušros“ gimnaziją. Dabartiniams „aušriokams“ minėjime atstovavę gimnazijos ansamblio dainininkai prisiminė ir partizanų žeminėse dainuotas dainas. Taip gražiai derėjo „...tos mėlynos vosilkos“ su Ievos Narkutės kino filmui apie partizanus sukurtais „Raudonais vakarais“.

Maldai ant Skausmo kalnelio vadovavo Veiverių Šv. Liudviko parapijos klebonas Kęstutis Vosylius, vėliau pašventinęs ir Atminimo ženklą Juodbūdyje. Minėjime dalyvavusi Veiverių seniūnijos seniūno pavaduotoja Audronė Lazdauskienė džiaugėsi turėjusi galimybę pažinti šviesios atminties Antaną Lukšą. A.Lazdauskienė susirinkusiesiems ant kalnelio priminė ir šio, visada geranoriškai nusiteikusio, nieko nekaltinusio žmogaus nuolat kartotą frazę: „Laikykim frontą“.

Gražus, saulėtas rugsėjo pusdienis, keliaujant kartu su Lukšų giminės bičiuliais, Seimo nariais, laisvės kovų dalyviais ir jų artimaisiais, muziejininkais, šauliais, LK Sausumos pajėgų J. Lukšos mokymo centro kariais, Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų sąjungos narėmis ir Garliavos J. Lukšos ir Kauno „Aušros“ gimnazijų bei Garliavos Adomo Vitkaus gimnazijos Mastaičių skyriaus bendruomenėmis ir vietos žmonėmis, buvo labai šviesus ir įsimintinas. Mums tai buvo dar viena prasminga istorijos pamoka, kuriai išmintingai vadovavo Garliavos Lukšos gimnazijos direktorius **Vidmantas Vitkauskas**, o išėjusiesiems – dar viena, tegul ir nedidelė, atminties žinutė, kad esame kartu.

Ramutė Šimukauskaitė

Seimas 2021-uosius paskelbė Juozo Lukšos-Daumanto metais. Tačiau iškilmėse dalyvavusių Seimo narės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės ir jos kolegų nuomone, jie, ko gero, taps išbandymu ir visai visuomenei. Ar pajėgsime apginti tai, kas mums brangu?

Lukšų giminės vardu susirinkusiesiems padėkojo senųjų Onos ir Simano Lukšų anūkės: Antano dukra Dalia ir tėviškėje gyvenanti ūkį turėjusio paveldėti Vinco dukra Marija, visus užsukančius į sodybą sutinkanti su skania arbata. Šį kartą visi dar ragavo ir vietos ūkininkės Linos Pažėrienės pagamintų sūrių bei labai gardžios Prienų krašto muziejininkių išvirtos košės.

Tai, kas išaugina...
Laisvės kaina. Istorija, patriotiškukas ir laisvė.
Projektą remia
SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

ŠILTNAMIAI POLIKARBONATINIAI
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS
DIDELIS PASIRINKIMAS
3x4 (12 m²) – 236 Eur
3x6 (18 m²) – 339 Eur
3x8 (24 m²) – 439 Eur
Tel. 8 657 99478
GREITAS pristatymas visoje Lietuvoje

GRASTA
AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS
8 687 36216
Kęstučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt
VASAROS NUOLAIDOS!!!

Gyvenimas
REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info
Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė
Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas
Redakcija: **Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė** - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: **Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja** (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: **Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė** (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: **Ona Ališauskienė** (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: **Ona Lodienė, Zina Lankevičienė** (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.
Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.
Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 ~ 315) 73786.
ALYTAUS SPAUSTUVĖ